

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Sustainability reporting v energetice

Bc. Tereza Hrušková

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Tereza Hrušková

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Sustainability reporting v oboru

Název anglicky

Sustainability Reports in the industry of xxxx.....

Cíle práce

Diplomová práce se zabývá rozбором "sustainability reportů" nejméně dvou firem ve stejném oboru a zhodnotí jejich přístup ve srovnání s literaturou k této problematice.

Teoretický koncept:

Sustainability reporting je nefinanční reporting, který ukazuje, jak se firma chová k ostatním zainteresovaným stranám z hlediska udržitelnosti.

Sustainability vychází ze základního konceptu Corporate Social Responsibility, jehož autorem je A. Carroll, 1991. Carroll vysvětluje tento koncept v článku „Pyramida společenské odpovědnosti podniků: Směrem k morálnímu řízení zúčastněných stran v organizaci.“

V současnosti je tento nefinanční reporting povinný pro firmy s více než 500 zaměstnanci. Z legislativního hlediska je nefinanční reporting je upraven směrnici EU – DIRECTIVE 2014/95/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups

Metodika

Zdroje a metody:

V diplomové práci je proveden rozbor reportingu dvou společností ve stejném oboru z hlediska jejich přístupu ke třem principům: ekonomickému, sociálnímu a environmentálnímu.

Cílem práce je zhodnotit přístup v jejich reportingu a způsob, jak vybrané formy o těchto otázkách informují svoje akcionáře a ostatní zainteresované strany.

Základní zdroje pro rozbor vyházejí ze Sustainability reportů vybraných společností za několik let, zpravidla před přijetím směrnice o nefinančním reportingu a následně po jejím přijetí. K samotnému rozboru je využita analýza textu.

Doporučený rozsah práce

70 – 90 stran.

Klíčová slova

Sustainability, CSR, nonfinancial reporting, EU Directive

Doporučené zdroje informací

- CARROLL, Archie B. "The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders." *Business horizons* 34.4 (1991): 39-48.
- Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups
- ECKERT, Eva, and Oleksandra KOVALEVSKA. "Sustainability in the European Union: Analyzing the Discourse of the European Green Deal." *Journal of Risk and Financial Management* 14.2 (2021): 80.
- JINDŘICHOVSKÁ, Irena, and Irina PURCAREA. "CSR and environmental reporting in the Czech Republic and Romania: country comparison of rules and practices." *Accounting and Management Information Systems* 10.2 (2011): 202.
- JINDŘICHOVSKÁ, Irena, Dana KUBÍČKOVÁ, and Mihaela MOCANU. "Case Study analysis of sustainability reporting of an agri-food giant." *Sustainability* 12.11 (2020): 4491.
- KAŠPAROVÁ, K., KUNZ, V. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada, 2013. Management (Grada). 159 s. ISBN 978-80-247-4480-3.
- SCHWARTZ, Mark S., and Archie B. CARROLL. (2003): "Corporate social responsibility: A three-domain approach." *Business ethics quarterly* (2003): 503-530.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Irena Jindřichovská, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 14. 3. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 3. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Sustainability reporting v energetice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Ireně Jindřichovské, CSc. za vedení této diplomové práce.

Sustainability reporting v energetice

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá konceptem společenské odpovědnosti firmy, jednotlivými aktivitami v rámci CSR a jeho reportováním. Teoretická část vysvětluje pojem CSR, jeho vznik a vývoj, definuje pilíře CSR a uvádí možné aktivity v jednotlivých oblastech spolu s výhodami a nevýhodami pro implementaci společenské odpovědnosti jako strategii firmy. Druhá část literární rešerše se zaměřuje na samotný reporting společenské odpovědnosti. Pro přehlednost a porovnatelnost reportů byly vytvořeny různé normy, standardy a směrnice, mezi kterými si společnosti vybírají nejvhodnější rámec pro své potřeby.

Praktická část práce se soustředí na CSR aktivity a sustainability reporty tří vybraných společností jenž působí v energetickém odvětví ČR. Komparativní analýza se zabývá strukturou reportů, jenž byly vytvořeny s pomocí standardů GRI a také jejich obsahovou stránkou.

Klíčová slova: Udržitelný rozvoj, společenská odpovědnost, CSR, nefinanční reporting, směrnice EU, ESG, energetický průmysl, GRI

Sustainability reporting in energy industry

Abstract

This final thesis focuses on the concept of corporate social responsibility, individual activities within CSR and its reporting. The theoretical part explains the concept of CSR, its origin and development, defines the pillars of CSR and lists possible activities in individual areas together with the advantages and disadvantages for the implementation of social responsibility as a company strategy. Second part of the literature review focuses on social responsibility reporting itself. For clarity and comparability of reports, various norms, standards, and guidelines have been created, among which companies choose the most suitable framework for their needs.

The practical part of the thesis focuses on CSR activities and sustainability reports of three selected companies operating in the energy sector of the Czech Republic. The comparative analysis deals with the structure of reports that were created with the help of GRI standards, as well as their content.

Keywords: Sustainable development, social responsibility, CSR, non-financial reporting, EU directive, ESG, energy industry, GRI

Obsah

1	Úvod	13
2	Cíl práce a metodika	15
2.1	Cíl práce	15
2.2	Metodika	15
3	Teoretická východiska	16
3.1	Společenská odpovědnost firem.....	16
3.1.1	Vznik a vývoj CSR	17
3.1.2	Pilíře CSR	18
3.1.3	Výhody a nevýhody CSR	22
3.2	Sustainability reporting	24
3.2.1	Legislativa.....	25
3.2.2	Standardy, normy, metodiky.....	26
3.2.3	Tvorba reportu	33
3.2.4	Výhody a nevýhody reportování.....	35
3.2.5	Vývoj a trendy CSR reportingu	36
3.2.6	Ocenění v rámci CSR	40
4	Vlastní práce	42
4.1	Skupina ČEZ	44
4.1.1	Ekonomická oblast.....	45
4.1.2	Sociální oblast.....	45
4.1.3	Environmentální oblast.....	47
4.1.4	Filantropická oblast.....	48
4.2	E.ON.....	49
4.2.1	Ekonomická oblast.....	49
4.2.2	Sociální oblast.....	50
4.2.3	Environmentální oblast.....	51
4.2.4	Filantropická oblast.....	51
4.3	Skupina SEV.EN.....	51
4.3.1	Ekonomická oblast.....	52
4.3.2	Sociální oblast.....	53
4.3.3	Environmentální oblast.....	53
4.3.4	Filantropie	54
5	Komparace reportů	55
6	Závěr	65

7	Seznam použitých zdrojů	67
8	Přílohy.....	71

Seznam obrázků

Obrázek 1: Carrollova pyramida společenské odpovědnosti.....	22
Obrázek 2: Rozdělení standardů upravující CSR	27
Obrázek 3: Struktura normy ISO 26000	29
Obrázek 4: Struktura GRI.....	32
Obrázek 5: Kroky předcházející vytvoření CSR reportu.....	35
Obrázek 6: Růst globálního vykazování udržitelnosti od roku 1993.....	37
Obrázek 7: Růst reportů ověřených nezávislou třetí stranou (2005 - 2020).....	38
Obrázek 8: Počet společností propojující CSR aktivity s SDGs	39
Obrázek 9: Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990 - 2018	43
Obrázek 10: Přímé emise skleníkových plynů (Scope 1) [t CO ₂ -ekv].....	59
Obrázek 11: Počet hodin školení na zaměstnance Sev.en Energy (nezahrnuje zaměstnance TOP managementu)	62
Obrázek 12: Celkový počet hodin školení ve Skupině ČEZ	63

Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní charakteristiky reportů.....	55
Tabulka 2: Sustainability reporting podle GRI.....	56
Tabulka 3: Souhrn matic významnosti	58
Tabulka 4: Emise Skupiny ČEZ podle Greenhouse Gas Protocol.....	59
Tabulka 5: Celkové emise CO ₂ v milionech metrických tun.....	60
Tabulka 6: Diverzita zaměstnanců podle pohlaví.....	61
Tabulka 7: Diverzita zaměstnanců podle věku	61

Seznam použitých zkratk

3P	Triple bottom line
BLF	Business Leaders Forum
CMS	Compliance management system
CSR	Corporate social responsibility
EMS	Environmental management system
ESG	Environmental, social and corporate governance
GHG	The Greenhouse Gas Protocol
GRI	Global Reporting Initiative
ISO	International Organization for Standardization
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development

1 Úvod

Společenská odpovědnost firem je pojem, který vzniknul na začátku 50. let 20. století, ale zdá se, že až teď se mu dostává dostává tolik pozornosti kolik si zaslouží. Společenská odpovědnost byla donedávna spojována hlavně s dobročinností a marketingem, dnes už je považována za součást každodenních činností a podstatu správného fungování organizace.

Teoretická část diplomové práce vysvětluje pojem CSR, definuje tři základní pilíře společenské odpovědnosti, ve stručnosti prezentuje její vznik a vývoj a uvádí výhody i nevýhody zavedení CSR v organizacích.

Druhá část kapitoly teoretických východisek diplomové práce se zaměřuje na CSR reporting nebo jinak řečeno sustainability reporting či nefinanční reporting. Povinnost zveřejňovat nefinanční informace je uvedena v Zákoně č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, kam byla implementována na základě směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2014/95/EU (NFRD – Non-Financial Reporting Directive).

S rostoucím počtem organizací, které reportují své CSR aktivity ať už z povinnosti či na dobrovolné bázi vzniklo nespočet standardů, norem a metodik, jak takový report sestavit. Diplomová práce uvádí ty nejrozšířenější z nich spolu se základními charakteristikami.

V poslední části teoretických východisek je shrnut vývoj reportování spolu s trendy, které je možné v této oblasti vyzorovat.

Vlastní část práce je zaměřena na reportování CSR v energetickém průmyslu v České republice. Energetika byla vybrána z důvodu svého specifického postavení ve společnosti. Výroba elektrické energie v České republice je historicky založena na využívání fosilních paliv. Společnosti podnikající v tomto odvětví tak vykazují značné emise skleníkových plynů a jsou považovány za největší znečišťovatele životního prostředí. S probíhající klimatickou krizí a snahou Evropské unie o zmírnění jejích dopadů energetika prochází dekarbonizací, odklonem od využívání uhlí a přechází se na bezemisní zdroje. I v tomto odvětví funguje konkurence, a proto se organizace snaží provádět aktivity nad rámec toho co jim ukládá zákon a jiné předpisy. Ve svých CSR strategiích se tak zaměřují na různá témata, která rezonují společností a snaží se tak získat konkurenční výhodu.

Pro potřeby této práce byly vybrány tři společnosti působící v energetickém odvětví, které pravidelně reportují o společenské odpovědnosti a trvale udržitelném rozvoji – Skupina ČEZ, E.ON a Sev.en Energy.

Třetí kapitola práce se zaměřuje na deskripci vybraných společností a jejich aktivit ve třech základních oblastech CSR. Tyto pilíře jsou doplněny o oblast filantropickou. V závěru práce jsou porovnány reporty společností, z obsahové i strukturální stránky.

Diplomová práce se opírá o odbornou literaturu týkající se společenské odpovědnosti firem a trvale udržitelného rozvoje. Pro praktickou část byly hlavním zdrojem sustainability reporty a webové stránky jednotlivých společností.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá rozborem sustainability reportů společností působící v energetickém průmyslu na území České republiky.

Cílem teoretické části práce je seznámit čtenáře s konceptem společenské odpovědnosti firem a jejího reportováním.

V praktické části diplomové práce jsou zhodnoceny CSR aktivity jednotlivých firem ve třech základních oblastech CSR, které jsou doplněny o oblast filantropickou.

Cílem práce je zhodnotit přístup vybraných společností v jejich reportingu a způsob, jak vybrané firmy informují své akcionáře a ostatní zainteresované strany.

2.2 Metodika

Literární rešerše diplomové práce je postavena na studiu odborné literatury a internetových zdrojů na téma CSR.

V diplomové práci je proveden rozbor reportingu tří společností ze stejného oboru, z energetického průmyslu ČR. Rozbor CSR aktivit a reportů je proveden z hlediska jejich přístupu ke třem základním principům: ekonomickému, sociálnímu a environmentálnímu, které jsou doplněny o filantropii.

K rozboru jednotlivých reportů je využita metoda analýzy textu, která je doplněna o komparativní analýzu vybraných témat. Vybraná témata představují oblasti, které společnosti v rámci průzkumu materiality mezi svými stakeholdery vyhodnotili jako nejzásadnější.

3 Teoretická východiska

Sustainability reporting, ESG reporting, Corporate Social Responsibility reporting nebo zkráceně CSR reporting, zprávy o udržitelné rozvoji případně zprávy o společenské odpovědnosti firem jsou pojmy používané v souvislosti s nefinančním reportingem organizací.

Nefinanční reporting dokumentuje podnikové aktivity, které nesouvisí s prezentací ekonomických výsledků plynoucích z hlavní podnikatelské činnosti podniku. Informace, které podává se týkají aktivit mající dopad na životní prostředí, zabývá se sociálními záležitostmi, zacházení se zaměstnanci, dodržování lidských práv, boji proti korupci a úplatkářství či rozmanitosti ve správních radách.

Díky tlaku společnosti se organizace vedle hlavního cíle – generovat zisk, stále více věnují těmto tématům a zařazují mezi své strategie a cíle koncept společenské odpovědnosti neboli CSR (Žák, 2009).

3.1 Společenská odpovědnost firem

Společenská odpovědnost firem, jenž je také známa pod zkratkou CSR (Corporate Social Responsibility) nemá v odborné literatuře obecně platnou a jednotnou definici. Alexander Dahlsrud ve své publikaci *How Corporate Social Responsibility Is Defined* analyzoval dohromady třicet sedm různých definic CSR a došel k závěru, že vybrané definice jsou vcelku shodné ačkoli používají jiné fráze. Dahlsrud také poukazuje na to, že definice pouze popisují jev, ale neobsahují žádné vodítko, jak k CSR prakticky přistupovat (Dahlsrud, 2008). Co má splňovat, nebo jak má být společenská odpovědnost realizována v praxi se tedy odvíjí od toho, jak je vnímána role firem a jaká témata v široké společnosti rezonují.

Autoři se shodují na tom, že se jedná o dobrovolný závazek organizace zohledňovat ve svých každodenních činnostech potřeby svých stakeholderů. Stakeholdeři mají zásadní význam v CSR, který vychází z významu slova „Stakeholder“ (česky zainteresovaná strana) představuje fyzickou či právnickou osobu, která je v interakci se společností a jejím podnikáním. Myšleno vše od interních zaměstnanců po zákazníky, obchodní partnery, orgány veřejné správy a dodavatele (Seknička, 2016).

Další neméně důležitou součástí CSR je snaha organizace minimalizovat negativní dopady vlastní činnosti na životní prostředí.

Jedna z obecně přijímaných definic CSR byla vydaná Evropskou komisí v roce 2001 v tzv. Zelené knize. Evropská komise říká, že společenská odpovědnost je dobrovolné integrování sociálních a ekologických zájmů do každodenních firemních operací a interakcí s firemními stakeholdery. V roce 2011 došlo ke zjednodušení definice na „*CSR je odpovědnost podniků za dopad jejich činnosti na společnost*“ (European Commission, 2011) (Green Paper, 2001).

CSR je nutné vnímat jako průřezovou problematiku, která se dotýká širokého spektra aspektů – ekonomického, sociálního i environmentálního.

3.1.1 Vznik a vývoj CSR

Ačkoli odpovědné společnosti existovaly již více než století předtím, termín společenská odpovědnost firem byl oficiálně vytvořen americkým ekonomem Howardem Bowenem. Pojem CSR představil a definoval ve své knize *Social Responsibilities of the Businessman* z roku 1953. Bowen říká, že rozhodnutí a jednání obchodníka ovlivňuje stakeholdery, zaměstnance a zákazníky, což má přímý dopad na celkovou společnost. S ohledem na to autor definoval CSR jako „*povinnost obchodníků realizovat takové politiky, činit taková rozhodnutí a sledovat směry jednání, které jsou žádoucí z hlediska cílů a hodnot naší společnosti*“ (Bowen, 1953).

V roce 1995 bylo založeno CSR Europe, přední evropská obchodní síť pro podnikovou odpovědnost a udržitelnost. Cílem bylo a stále je zajišťovat celoevropskou propagaci CSR, stát se nezávislou autoritou ve věcech CSR, podporovat legislativní změny usnadňující implementaci principů CSR a umožňovat vzdělání a poradenství v této oblasti. Dalším důležitým mezníkem pro CSR v Evropě byl Lisabonský summit EU v březnu roku 2000 a následné vydání tzv. Zelené knihy v roce 2001. Cílem bylo zahájit diskuzi o konceptu CSR a identifikovat jakým způsobem jej lze propagovat a posilovat z dlouhodobého hlediska na evropské i globální úrovni.

V rámci českého území je dobrým příkladem firma Baťa. Tomáš Baťa firmu založil v roce 1894 na morálních principech, a to zejména v přístupu ke komunitě, ve které působil, v péči o zaměstnance, tvorbě mzdy, úctě k obchodním partnerům nebo v přístupech k třídění a recyklaci odpadů.

Po roce 1989 se v ČR o popularizaci CSR postaraly zejména velké nadnárodní společnosti, které přinášely dobrou praxi na své dceřiné společnosti v ČR. Další posun v rozšiřování konceptu CSR znamenalo pro Českou republiku vstup do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v roce 1995 a zejména pak její začlenění do Evropské Unie, která se dlouhodobě společenskou odpovědností zabývá (Kašparová & Kunz, 2013).

Nositeli know-how nebyli pouze velké firmy, ale též subjekty neziskového sektoru. Na počátku 90. let bylo založeno Business Leaders Forum (BLF) s cílem šířit koncept společenské odpovědnosti. Členství je otevřeno všem organizacím, včetně malých a středních podniků a subjektům státní správy. Další platforma, která vznikla je Byznys pro společnost (BPS), která se věnuje všem tématům společenské odpovědnosti firem. Mezi stěžejní témata patří vyhodnocování společensky odpovědných aktivit, rozvoj lidí a firemního dobrovolnictví a rozvoj odpovědného podnikatelské prostředí. Business Leaders Forum i Byznys pro společnost úzce spolupracují s celoevropskou platformou CSR Europe jako jeho národní partnerské organizace.

Zájem o CSR je způsoben snahou řešit problémy spojené s udržitelností, prohlubující se globalizací, rozevíráním nůžek mezi bohatstvím a chudobou a znatelné propasti mezi reálným chováním firem a očekáváním společnosti vzhledem k podnikatelské etice.

3.1.2 Pilíře CSR

Společensky odpovědná firma vedle hlavního cíle maximalizace zisku přihlíží také k dalším cílům v ekonomické, sociální a environmentální oblasti. Tyto oblasti byly vymezeny na základě tzv. triple bottom line. Z toho vyplývá, že CSR je založeno na třech pilířích, které jsou často označovány jako „3P“, neboli profit (zisk), people (lidé) a planet (planeta). Triple bottom line je rámec, který hodnotí výkonnost společnosti ze tří různých pohledů. Měří ekonomickou výkonnost, sociální dopad a dopad na životní prostředí. V odborné literatuře i praxi se v poslední době setkáme také se zkratkou ESG. ESG stejně jako „3P“ představuje 3 roviny – environment (životní prostředí), social (sociální rovina) a governance (řízení společnosti). ESG se zaměřuje na sledování a měření konkrétních aktivit společnosti z hlediska udržitelnosti. Zabývá se

specifickými faktory jako jsou rizika změny klimatu či diverzita mezi zaměstnanci. I přes určité podobnosti by se tyto dva pojmy neměly zaměňovat. ESG a 3P se navzájem doplňují a mohou tak poskytnout lepší přehled o odpovědném podnikání.

Ekonomická oblast

Ekonomická odpovědnost představuje zásadní pilíř v CSR. Ekonomická výkonnost podniku může mít zásadní vliv na společensky odpovědné chování. Držitel Nobelovy ceny za ekonomii Milton Friedman zastával názor, že firma je čistě ekonomickou institucí a měla by se tak zaměřit na ekonomické cíle, tedy maximalizaci zisku. Tvrdí, že manažeři jsou odpovědní pouze vlastníkům firmy a zohledňování zájmů třetích stran je z jeho pohledu bráno jako okrádání vlastníků. Nadto náklady na realizaci CSR snižují ziskovost podniku, nebo jej dostávají do ekonomické nevýhody oproti ostatním, méně společensky odpovědným podnikům. Odpůrci Friedmanova nárazu konstatují opak, vysoká míra společenské odpovědnosti spolu s dostatečnou informovaností směrem ke stakeholderům vede k vyšší ekonomické výkonnosti.

V rámci ekonomické roviny by společnost měla dbát na:

- principy dobrého řízení (corporate governance);
- kvalitu a bezpečnost produktů a služeb, stejně jako jejich inovaci a udržitelnost;
- etický kodex;
- posilování vztahů se zákazníky;
- odmítání korupce;
- transparentnost;
- ochranu duševního vlastnictví (know-how);
- dobré vztahy s investory a akcionáři;
- férové dodavatelské řetězce;
- etiku marketingu a reklamy (Tetřevová, 2017), (Pavlík & kol., 2010).

Sociální oblast

Do sociální oblasti CSR spadají aktivity týkající se zaměstnanců, kdy firma usiluje o spokojenost zaměstnance. Správný přístup k zaměstnancům může firmě zajistit přední pozici na trhu práce. Podle Pavlíka, Bělčíka a kol. mají aktivity v sociální oblasti CSR

pozitivní vliv na motivaci a kreativitu stávajících zaměstnanců, což významně ovlivňuje jejich efektivitu práce.

S touto oblastí je úzce spojen moderní pojem work-life balance neboli rovnováha mezi pracovním a osobním životem. Zaměstnavatel může napomoci zaměstnanci rovnováhy dosáhnou různými způsoby. Patří mezi ně možnost práce z domova, flexibilní pracovní doba, dodržování pracovní doby a dovolené.

Další aktivity v rovině sociální:

- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- péče o vzdělání a rozvoj zaměstnanců;
- kvalitní zaměstnanecká politika;
- zákaz diskriminace – „*sociálně odpovědný zaměstnavatel přijímá nejvhodnější zaměstnance bez ohledu na jejich pohlaví, věk, společenský status, politickou příslušnost či náboženské vyznání*“ (Tetřevová, 2017);
- dodržování lidských práv;
- odmítání dětské práce;
- zákaz nucené práce;
- dialog se stakeholdery;
- outplacement – program pro podporu propuštěných zaměstnanců při hledání nové pracovní pozice;
- filantropie, sponzorství a firemní dobrovolnictví (Pavlík & kol., 2010).

Environmentální oblast

Environmentální pilíř je představován snahou firmy o ochranu životního prostředí. Zainteresované strany jsou v této oblasti především organizace a hnutí, která se zabývají problematikou životního prostředí.

Aktivity environmentální odpovědnosti podniku:

- soulad s environmentální legislativou;
- prosazování odpovědné vnitřní environmentální kultury (úspory energií a ostatních zdrojů, recyklace, ...);
- investice do čistých technologií;

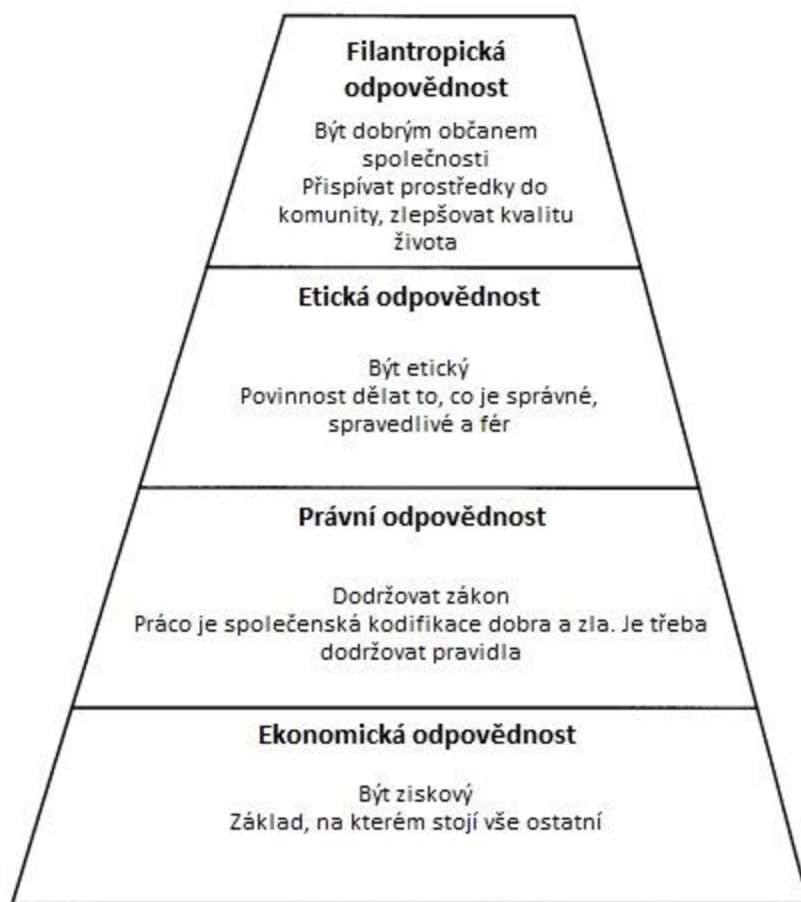
- prosazování odpovědných vnějších environmentálních opatření (podpora zachování zdrojů a biodiverzity, prevence a náprava negativních dopadů činnosti na životní prostředí a komunitu, ekologická výroba) (Tetřevová, 2017).

Aktivity či principy výše uvedené k jednotlivým oblastem CSR jsou jen příklady toho co společnosti mohou praktikovat. Každá organizace si volí vlastní strategii, a to na co se v rámci společenské odpovědnosti zaměří více či méně je čistě na ní.

Vedle charakteristiky CSR na základě Triple bottom line se v odborné literatuře často setkáváme s vymezením podle amerického profesora Archie B. Carrola. Ten ve svých publikacích představuje čtyřdílnou kategorizaci pomocí tzv. pyramidy společenské odpovědnosti. Jednotlivé stupně odpovědnosti jsou ekonomické, legální, etické a filantropické. Pyramida předpokládá, že kategorie vycházejí jedna z druhé ve vzestupném pořadí, jak znázorňuje obrázek č. 1 níže a jejich důležitost je v poměru 4:3:2:1. Ekonomická odpovědnost představuje základní odpovědnost podniku produkovat statky a služby, které lze prodat se ziskem. Na ekonomickou podstatu firmy navazuje právní odpovědnost, což je povinnost podniků plnit ekonomické úkoly v mezích zákona. Následuje etická odpovědnost reprezentující správné, spravedlivé a fér činnosti, které podnik provádí, aniž by ho k tomu nutil právní rámec. Filantropie se jednoduše dá vysvětlit jako láska k lidstvu. K filantropické odpovědnosti je třeba přistupovat komplexně. Jedná se nejen o podporu neziskových organizací, ale také nadační fondy, případně zřízení firemní nadace či tzv. matching fondu¹, dlouhodobé partnerství s jednou či více organizací, zaměstnanecké dobrovolnictví nebo společné projekty ziskového a neziskového sektoru.

¹ Zaměstnanci dobrovolně věnují částku či určité procento ze svého platu do firemního fondu a firma pak tuto částku znásobí podle stanoveného poměru (nejčastěji 1:1) a pošle na dobročinný účel.

Obrázek 1: Carrollova pyramida společenské odpovědnosti

Zdroj: Upraveno (Carroll, 1991)

3.1.3 Výhody a nevýhody CSR

S rostoucím zájmem o CSR se objevují argumenty pro i proti společenské odpovědnosti. Je důležité poznamenat, že argumentů pro podnikání v duchu CSR je mnohem více.

Hlavní důvody pro přijetí CSR je třeba hledat v dlouhodobém horizontu. Propagace CSR je založena na zvyšování nehmotných aktiv jako je posilování důvěry ve firmě nebo zlepšení vztahu se zákazníky. Řada studií prokázala pozitivní korelaci mezi naplňováním společenské odpovědnosti a ekonomickou výkonností, dá se tedy říct, že odpovědné chování je pro společnost tržně výhodné.

Důvěra lidí k politikům, médiím či firmám čím dál tím více klesá a je tedy nutná vysoká míra transparentnosti. Jako jeden z hlavních přínosů realizace CSR je často uváděno zlepšení firemní reputace a image, což může vést k rozšíření portfolia zákazníků, větší přitažlivosti pro investory a tím zpřístupnění dalšího kapitálu.

CSR přináší výhody i v oblasti řízení lidský zdrojů. Společensky odpovědná firma se často stává vyhledávaným zaměstnavatelem a má větší úspěch při získávání a udržování zaměstnanců. Tuto výhodu potvrzuje studie CSR & Reputation Research agentury Ipsos z roku 2015, která prokázala, že společenská odpovědnost firmy v České republice výrazně souvisí s její pověstí a atraktivitou jako zaměstnavatele.

Uplatnění společensky odpovědných aktivit má kladný vliv na konkurenceschopnost, jelikož CSR dokáže firmě vytvářet konkurenční výhody například v podobě lepší pozice při vyjednávání s úřady či finančními institucemi.

Další často zmiňovanou, ale nejvíce rozporovanou výhodou je zvýšení zisku (Pavlík & kol., 2010). Aktivity spojené s CSR mají na zisk vliv spíše nepřímo. Studie prokázaly, že společenská odpovědnost má pozitivní vliv na hodnotu akcií. Firma také v rámci environmentálních aktivit dokáže zefektivnit své činnosti a snížit tak své provozní náklady (Kašparová & Kunz, 2013).

Jak již bylo řečeno, mezi hlavní odpůrce CSR patřil ekonomický liberál Milton Friedman, který zastával názor, že firma by se měla zaměřit na maximalizaci zisku a aktivity v oblastech CSR představují zbytečné náklady.

Peter Drucker se ve své knize *The Age of Discontinuity Guidelines to Changing Society* také vymezuje proti společenské odpovědnosti. Dle Druckera by se podniky neměly soustředit na aktivity mimo oblast svého působení. Dle jeho slov by se manažeři měli zaměřit na to, jak z uspokojování společenských potřeb udělat výnosný obchod (Drucker, 1992).

Americký profesor Michiganské univerzity Aneel Karnani zase tvrdí, že společenská odpovědnost je pouze iluze. Společnosti CSR využívají jen jako nástroj public relations.

Jako další důvody, proč neimplementovat CSR odborná literatura uvádí například obavu ze zvýšených nákladů, nedostatek dovedností a strach z byrokracie, nedostatek

znalostí v tomto oboru či lidských zdrojů. Společnosti se také mohou setkat s nízkou podporou CSR aktivit ze strany vlády (Kunz, 2012).

3.2 Sustainability reporting

Obecným cílem reportingu je vytváření komplexního systému informací a ukazatelů charakterizující činnosti společnosti ve srozumitelné a uživatelsky přístupné podobě (Šoljaková & Fibírová, 2010). Spojením definice reportingu a poznatků z předchozí kapitoly můžeme říct, že prostřednictvím sustainability reportů společnosti sdělují informace o environmentálních a sociálních dopadech svých činností. Sustainability reporting umožňuje společností být transparentnější, pokud jde o rizika a příležitosti, kterým čelí, a poskytuje zúčastněným stranám (stakeholderům) lepší přehled o výkonnosti nad rámec konečného výsledku. Reportování CSR je pro většinu společností stále dobrovolné. Nicméně, v reakci na příležitosti a hrozby spojené s klimatickou krizí stále více bank, investorů, ratingových agentur a dalších institucí trvá na zveřejňování dat o udržitelnosti podnikání. Zveřejňováním nefinančních informací týkající se společenské odpovědnosti, ať už prostřednictvím samostatné zprávy případně integrováním informací do výroční zprávy, získává organizace konkurenční výhodu a posiluje svou značku.

Profesor Robert Gray ve své knize *Corporate Social Accounting and Accountability* charakterizuje CSR reporting jako „*proces komunikování sociálních a environmentálních dopadů způsobených hospodářskou činností podniku určitým zájmovým skupinám a společnosti jako celku.*“

Zpráva o CSR podle Pavlíka a Bělčíka (2010) zpravidla obsahují následující informace

- Základní představení společnosti
- Vztah firmy k zaměstnancům. Životnímu prostředí a okolní komunitě
- Environmentální dopady a potenciální rizika spojení s provozem podniku
- Konkrétní CSR aktivity a projekty (realizované i plánované)

Reporting plní dvojí roli. Zaprvé, slouží jako manažerský nástroj, díky kterému je možné měřit pokrok a pomáhá při stanovení nových CSR cílů. Zadruhé, CSR report je komunikační nástroj pro sdělování CSR aktivit stakeholderům a širokému okolí.

Komunikace CSR aktivit prostřednictvím reportů je zásadní pro velké společnosti, které se, díky širokému spektru svých stakeholderů nemohou spolehnout na osobní předávání informací. Pro malé a střední podniky pak vydávání reportů nemusí být tak zásadní, jelikož mají možnost přímé komunikace se svými stakeholdery.

3.2.1 Legislativa

Z počátku byl koncept CSR a jeho reportování založen čistě na dobrovolnosti. První společnosti, které měly povinnost vydávat reporty byly společnosti podnikající v tzv. společensky citlivých odvětví, např. zbrojařské firmy, firmy chemického průmyslu, producenti alkoholických nápojů či tabákové firmy nebo provozovatelé hazardu. Do tohoto odvětví spadají společnosti jejichž podnikání má zřejmý negativní dopad na prostředí, ve kterém operují (Tetřevová, 2017).

První oblast, o které se začalo reportovat byla oblast environmentální. Negativní dopady na životní prostředí jsou ze strany společnosti nejčastěji viditelné, a proto se jim začala věnovat pozornost i v legislativě.

25. ledna 2016 byl vládou ČR schválen aktualizovaný Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v České republice (NAP CSR). Cílem dokumentu bylo nastavit základní východiska pro šíření a podporu myšlenek CSR na základě dialogu se stakeholdery. Hlavními záměry NAP bylo posílení porozumění a důvěryhodnosti konceptu CSR v organizacích, sdílení zkušeností a přenos mezinárodního know-how. Jedná se o přehledně strukturovaný dokument, který v deseti klíčových oblastech definuje strategické priority, aktivity, realizátory aktivit, termíny a očekávané výstupy. 23. října 2017 byl schválen další národní akční plán pro implementaci Obecných zásad OSN pro byznys a lidská práva. Tento akční plán se úzce dotýká sociální roviny CSR zejména v oblastech vztahu k zaměstnancům a dodržování lidských práv, dále také firemního dárcovství a zlepšování kvality života místní komunity.

V roce 2014 vyšla směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2014/95/EU (NFRD – Non-Financial Reporting Directive), která mění směrnici 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami. Směrnice NFRD ukládá povinnost určitým podnikům uveřejňovat ve svých výročních zprávách také informace týkající se environmentálních, sociálních a zaměstnaneckých otázek, dodržování lidských práv a

boje proti korupci a úplatkářství. Směrnice také vyžaduje uveřejnění informací o diverzitě v rámci správních, řídicích a dozorčích orgánů podniku a jeho politice v této oblasti.

Povinné subjekty směrnice splňují všechna následující kritéria:

- A. Subjekty veřejného zájmu obchodované na burze
- B. Subjekty dosahující čistého obrátu 40 000 000 EUR, nebo bilanční sumy 20 000 000 EUR
- C. Subjekty mající alespoň 500 zaměstnanců (Směrnice 2014/95/EU).

V České republice byla tato směrnice implementována do Zákona č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví a dotýká se přibližně 30 organizací.

Cílem NFRD je dosáhnout větší úrovně transparentnosti a odpovědnosti za své aktivity. Pravidelné reportování by mělo firmám usnadnit identifikování rizik udržitelnosti a vést ke zvýšení důvěry u investorů a zákazníků (Národní portál, 2023).

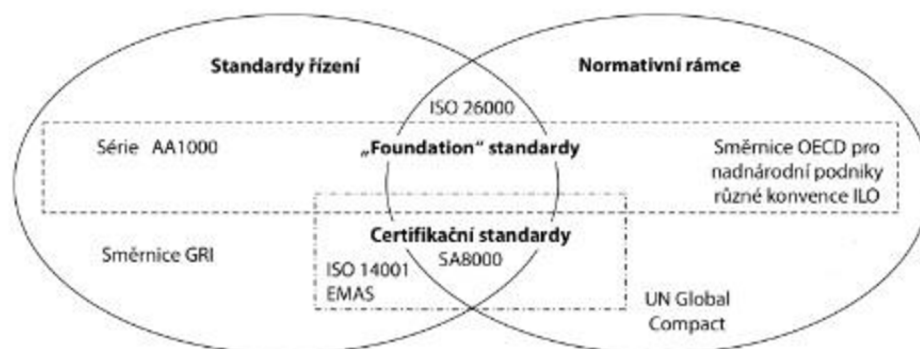
3.2.2 Standardy, normy, metodiky

Standardy jsou obecně dokumenty obsahující pravidla, návody nebo definice jimiž se řídí ti, kterých se standard týká.

V CSR zatím neexistuje závazná struktura pro zprávy o společenské odpovědnosti a díky tomu vzniklo hned několik standardů či rámců, kterých je možné se při sestavování reportu řídit (KPMG, 2020).

Kunz a Kašparová (2013) pro přehlednost rozdělují standardy na dvě skupiny. Standardy, které formulují univerzálnější požadavky nazývají **normativní rámce** a standardy, které tyto požadavky zpřesňují označují jako **standardy řízení**. Na obrázku 2 níže je zobrazeno členění včetně detailnějšího rozlišení, zda se jedné o standard podléhající certifikaci (EMAS, SA 8000) nebo o tzv. „*foundation*“ standard popisující nejlepší postupy jednání v dané situaci tzv. *best practises* (AA 1000. OECD) (Kašparová & Kunz, 2013).

Obrázek 2: Rozdělení standardů upravující CSR

Zdroj: Upraveno (Kašparová & Kunz, 2013)

OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Směrnice OECD patří mezi nejstarší nástroje společenské odpovědnosti. První verze byla vydána v roce 1976 a je primárně určena nadnárodním společnostem² a členským státům OECD. V současnosti je platná revidovaná verze z roku 2011, kdy byla přidána sekce o lidských právech.

OECD Guidelines zahrnují sadu doporučení formulovaných vládami, týkajících se odpovědného chování korporací a jako všechny standardy pokrývají široký záběr témat. Vedle často zmiňovaných principů řízení firmy, zaměstnaneckých vztahů, životního prostředí, konkurenčního boje a boje proti korupci jsou to také témata týkající se vědy a technologických informací, hospodářské soutěže a daní.

Směrnice vede nadnárodní podniky k větší transparentnosti a k tomu, aby předcházely a zamezovaly negativním dopadům svých činností na společnost, a to prostřednictvím zavádění minimálních standardů chování, které by měly nadnárodní společnosti dodržovat bez ohledu na to, kde působí (MPO, 2016)

Směrnice OECD je v souladu s jinými standardy týkající se společenské odpovědnosti jako je např. OSN Global Compact a ISO 26000.

² Směrnice neobsahuje definici pojmu „nadnárodní společnost“. Za nadnárodní podniky se obecně považují společnosti či jiné subjekty, které jsou registrované ve více než jedné zemi a zároveň jsou propojeny tak, že mohou koordinovat svoje činnosti.

UN Global Compact

Iniciativa pod záštitou OSN, kterou v roce 2000 vyhlásil tehdejší tajemník OSN Kofi Annan.

Jedná se o dobrovolný rámec pro společnosti, aby se veřejně zavázaly k deseti univerzálním principům týkající se čtyř základních oblastí – lidských práv, mezinárodních pracovních norem, ochrany životního prostředí a boje proti korupci.

Zapojení se do iniciativy GC začíná závazným dopisem oznamující tento fakt adresovaný generálním tajemníkovi OSN. Dalším krokem je zavádění deseti principu GC do podnikové strategie a každodenních aktivit. Způsoby zavádění a naplňování cílů je pak třeba reportovat, buď v rámci výroční zprávy případně samostatně jako COP report (*Communication on Progress*).

V současné době se k iniciativě UN Global Compact hlásí přes 21 tisíc organizací ze 162 států, což z GC dělá nejrozšířenější a nejpočetnější iniciativu v oblasti CSR.

ISO 26000

Mezinárodní norma poskytující organizacím návod ke zlepšení se v základních oblastech CSR³. Není určena k certifikaci třetí stranou, obsahuje určité pokyny k implementaci a dodržování CSR v organizacích.

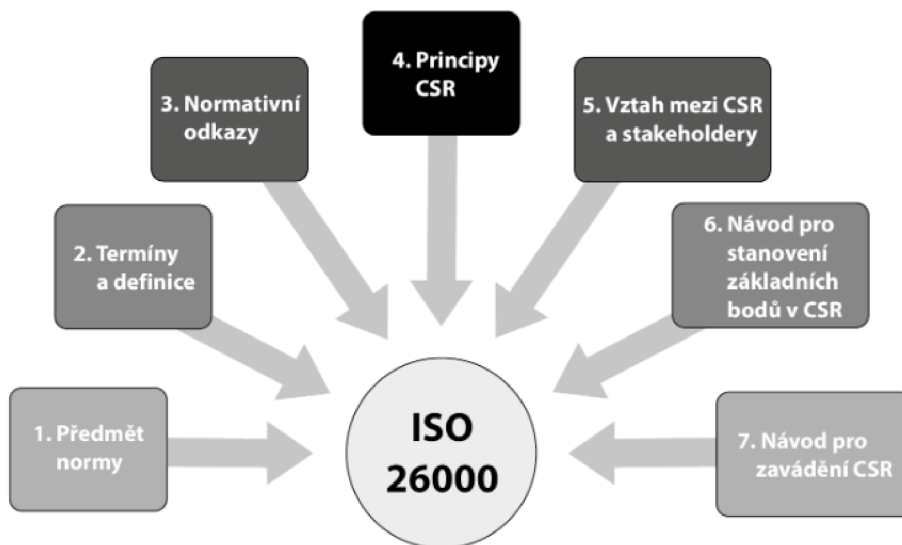
Pracovní skupina, která na normě pracovala čítala přibližně 500 nominovaných odborníků z 90 zemí a 40 kontaktních organizací. Na spuštění nového standardu tak pracovali zástupci všech zúčastněných stran⁴ CSR (Seknička & Putnová, 2016).

Norma ISO 26000 jejíž struktura je znázorněna na obrázku níže pomáhá organizaci zesílit její pověst, zlepšit kulturu, angažovanost a produktivitu pracovníků.

³ Vymezení podle *Triple Bottom Line*

⁴ Jednalo o zástupci z odvětví průmyslu, vlády, spotřebitelé, zaměstnanci, nevládní organizace a služby, podpora a výzkum, akademici a další.

Obrázek 3: Struktura normy ISO 26000

Zdroj: (Seknička & Putnová, 2016)

Norma ISO 26000 je určena pro organizace všech velikostí a zaměření v soukromém, veřejném i neziskové sektoru. Základní témata jsou složena z otázek v jednotlivých kategoriích, které jsou – lidská práva, praktiky z oblasti pracovních vztahů, životní prostředí, etika v podnikání, ochrana spotřebitelů a komunitní angažovanost a rozvoj. Otázky v jednotlivých oblastech si volí organizace sama na základě dialogu se stakeholdery (Legnerová & Dohnalová, 2018).

AA 1000 Accountability

Další mezinárodně uznávaný rámec pro tvorbu CSR strategie, provázející organizaci procesem identifikace, stanovení priorit a odpovídání na výzvy udržitelnosti s cílem dlouhodobě zlepšit výkon společnosti. Slouží také jako základ pro ověřování zpráv třetí stranou. Cílem standardu AA1000 je poskytnout organizacím praktický soubor hlavních zásad pro hodnocení, řízení, zlepšování a komunikaci jejich výkonnosti v oblasti udržitelnosti. Standardy jsou založeny na čtyřech základních principech:

- Inkluzivita
- Podstatnost
- Schopnost reagovat
- Dopad

Certifikace podle normy AA 1000 je založena na odpovědích ano/ne u individuálních kritérií. Závěry vycházejí z důkazů odrážející stav organizace v konkrétních bodech, v konkrétním čase a poskytují návrhy pro zlepšování (Seknička & Putnová, 2016).

SA 8000

Norma SA 8000 (*Social Accountability*) je globálně uznávanou normou pro sociální pilíř CSR. Zaměřuje se na chování podniků v oblasti lidských zdrojů. SA 8000 je založena na dodržování lidských práv a svobod na pracovišti, je měřitelná a ověřitelná. Certifikaci provádí akreditované organizace pod záštitou nevládní organizace Social Accountability International sídlící v USA.

Posouzení podle standardu SA 8000 je zaměřeno na tyto oblasti:

- Dětská práce
- Nucená nebo povinná práce
- Zdraví a bezpečnost
- Svoboda sdružování a právo na kolektivní vyjednávání
- Diskriminace
- Disciplinární praxe
- Pracovní doba
- Odměna
- Systém řízení (Social Accountability International , 2014)

Norma SA 8000 představuje jakýsi benchmark etických kodexů firem. Na území České republiky jsou požadavky SA 8000 dlouhodobě a bez problémů naplňovány, avšak tato certifikace nepatří mezi nejrozšířenější (Legnerová & Dohnalová, 2018).

Global Reporting Initiative (GRI)

GRI je mezinárodní nezisková organizace, která v roce 2002 představila standardy pro sustainability reporting organizací. Tyto standardy jsou volně dostupné, jsou neustále vyvíjeny a představují nejlepší globální praxi pro reportování o společenské

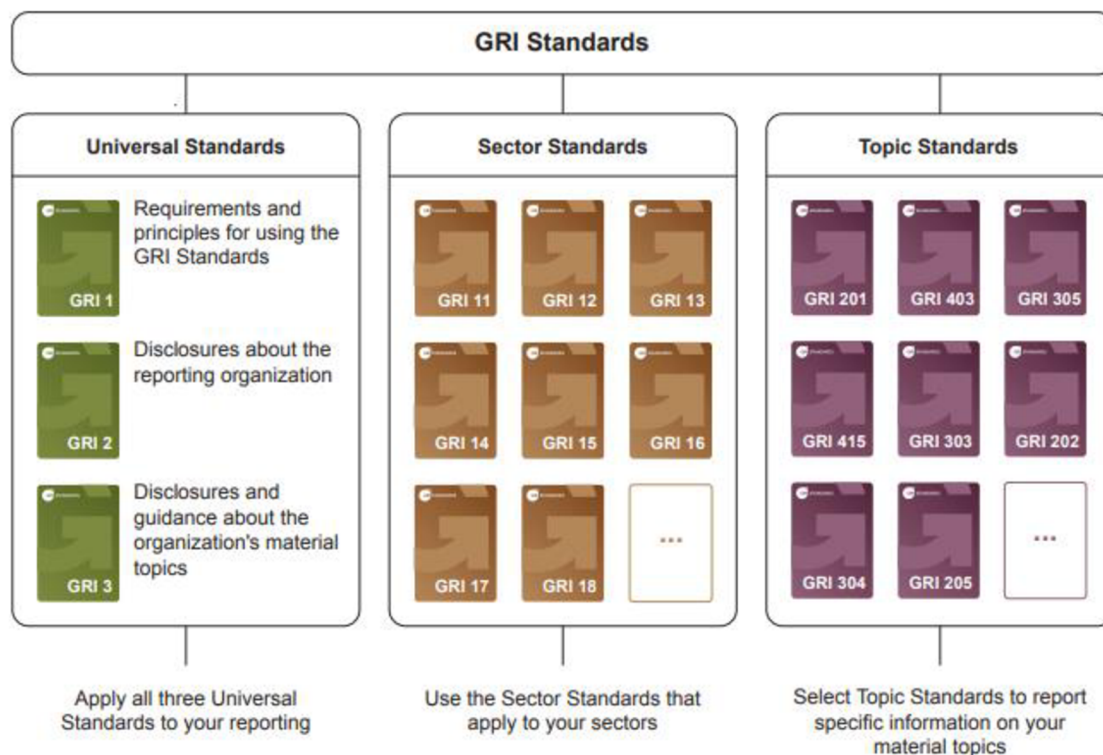
odpovědnosti napříč všemi odvětvími. Podle výzkumu KPMG z roku 2020⁵ GRI patří mezi nejvíce využívané standardy pro tvorbu reportů udržitelnosti.

GRI stanovuje základní ukazatele, které je třeba při sestavování zpráv dodržovat, indikátory jsou kvantitativní a kvalitativní. Reporty udržitelnosti, které jsou vypracované podle GRI lze porovnávat chování organizací s ohledem k zákonům, normám, vyhláškám, standardům chování a dobrovolným iniciativám, stejně jako porovnávání chování organizací v čase.

Mezi hlavní výhody využití GRI patří přehlednost. GRI standardy jsou rozděleny do několika okruhů. První okruh tvoří tzv. *Universal Standards* – univerzální standardy obsahující informace o společnosti, jejím vedení, aktivitách a také zapojení stakeholderů. Tato část napomáhá k pochopení k výběru tématům, která se pak objeví v samotném reportu. Další část tvoří nedávno přidané *Sector Standards*. Sektorové standardy zvyšují kvalitu, úplnost a konzistentnost reportů. GRI postupně vyvíjí 40 sektorových standardů, počínaje těmi s nejvyšším dopadem, tj. těžba ropy a plynu, zemědělství a rybolov. Jakmile je tento standard pro odvětví podnikání k dispozici, organizace jsou povinny jej při reportování podle GRI využít. Poslední částí jsou tzv. *Topic Standards*, které obsahují specifické standardy pro daná témata. Slouží k vykazování informací týkajících se ekonomické, environmentální a sociální oblasti CSR.

⁵ The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020

Obrázek 4: Struktura GRI

Zdroj: (Global Reporting Initiative, 2023)

Eco Management and Audit Scheme (EMAS)

System ekologického řízení a auditu EMAS byl vyvinut Evropskou komisí. EMAS představuje jeden ze způsobů, jak do organizace implementovat tzv. systém environmentálního managementu – EMS⁶.

Cílem programu EMAS je zjišťování a sledování vlivu činností organizací na životní prostředí, postupnému snižování negativních dopadů činností organizace za životní prostředí a zveřejňování informací formou jednotlivých environmentálních prohlášení.

Pro registraci v programu EMAS je zásadní ověřené environmentální prohlášení třetí stranou.

⁶ EMS = systematický přístup k ochraně životního prostředí ve všech aspektech podnikání

I přesto, že existuje již mnoho standardů pro reportování o společenské odpovědnosti organizací, Evropská unie prostřednictvím organizace EFRAG spolu s Radou pro mezinárodní standardy udržitelnosti (ISSB – International Sustainability Standards Board) pracují na vytvoření nových standardů, které firmám zjednoduší proces zveřejňování informací týkajících se CSR jak na úrovni EU, tak celosvětově.

Evropské standardy jsou propojené s další, již existující legislativou jako je Green Deal a Evropská taxonomie a jsou přímo navázané na směrnici o reportingu o udržitelnosti CSRD, která v roce 2022 nahradila směrnicí NFRD.

Nezávisle na tom, jaký standart si společnost pro tvorbu sustainability reportingu vybere, zpráva by měla splňovat několik předpokladů. Údaje ve zprávě o udržitelnosti by měly být uvedeny systematickým způsobem tak, aby bylo možné porovnat minulost a současnost daných cílů a měřit tak progres. Další předpoklady kvalitních CSR reportů jsou:

- Důvěryhodnost
- Úplnost
- Věcnost
- Vhodná forma

3.2.3 Tvorba reportu

Prostřednictvím sustainability reportů společnosti sdělují své výkony a dopady na širokou škálu témat v oblasti udržitelnosti.

Jednotlivé kroky, které je třeba podniknout, aby vznikl CSR report znázorňuje obrázek 5 níže.

Prvním krokem při tvorbě takového reportu je zjištění aktivit, které lze pod CSR strategii zařadit. V tomto kroku je vhodné využít například normu ISO 26000.

Následuje formulace záměru k vytvoření CSR reportu. Důvodů pro reportování je mnoho. Na základě tohoto rozhodnutí je pro organizaci snazší určit jaký rozsah a propracovanost bude finální zpráva mít a také jaký standard pro tvorbu reportu zvolit. V případě, že hlavní motivátor pro tvorbu reportu jsou marketingové důvody je vhodné zvolit jeden z normativních rámců definovaných podle Kunze a Kašparové (2013) v kapitole 3.2.2 výše. Pro nadnárodní podniky se dá využít Směrnice OECD,

v ostatních případech je vhodnější využití UN Global Compact (Kašparová & Kunz, 2013).

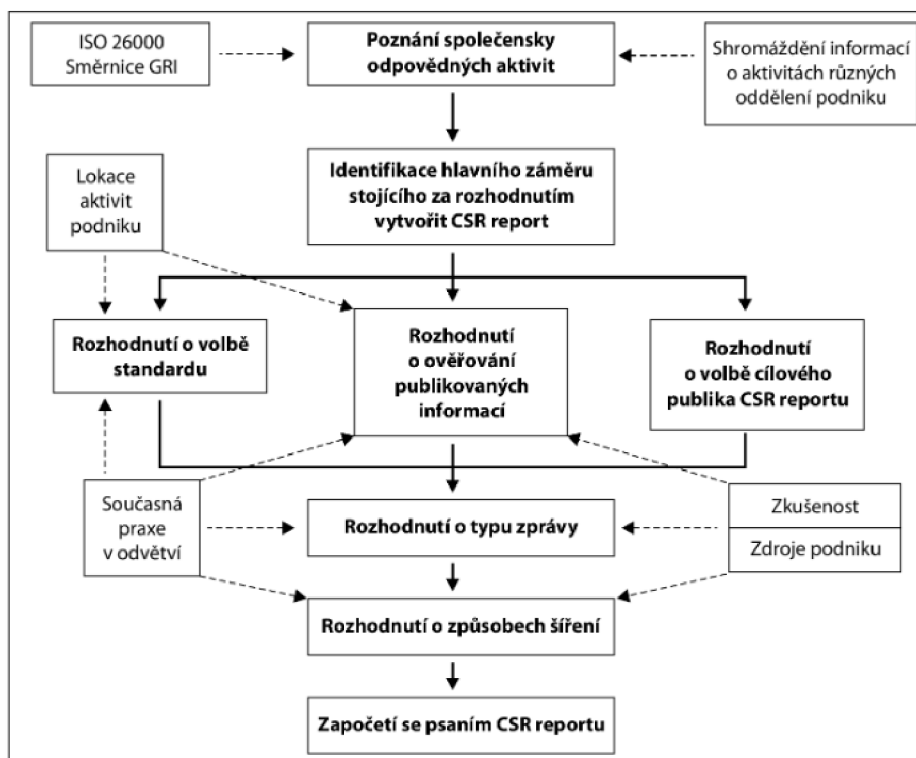
Společnostem, které k vydání reportu vedou spíše etické důvody se snahou a trvale udržitelný rozvoj podniku se doporučuje využít standardy z druhé kategorie, tj. standardy řízení. Tyto standardy a normy jsou složitější na implementaci, jelikož poskytují detailnější požadavky na reportování, ale právě to jim poskytuje určitou výhodu. Za nejpoužívanější standard se dlouhodobě považuje Směrnice GRI, která je využívána celosvětově a ve všech možných odvětvích.

Následuje rozhodnutí ohledně ověření reportovaných informací třetí stranou. Nezávislé ověření není povinností, nicméně o zvyšuje důvěryhodnost reportu.

Společnost, která vydává CSR report by měla jasně definovat cílovou skupinu, pro koho je report určený. S tímto rozhodnutím souvisí záběr reportovaných informací. Reporty vydávané pouze za účel splnění legislativních požadavků obsahují většinou povrchní a často nic neříkající informace. V tomto kroku je opět vhodné využít normu ISO 26000, která organizacím napomáhá při identifikaci klíčových stakeholderů a tedy ty, pro koho by měl být report primárně určen.

V neposlední řadě musí organizace rozhodnout jaké komunikační kanály pro šíření svého reportu využije. Nejčastěji využívaným komunikačním kanálem je internet, organizace zveřejňují své CSR reporty ve formátu PDF spolu s výročními zprávami na svých webových stránkách.

Obrázek 5: Kroky předcházející vytvoření CSR reportu

Zdroj: (Kašparová & Kunz, 2013)

3.2.4 Výhody a nevýhody reportování

Stejně jako celý koncept CSR má také reportování společenské odpovědnosti své pro a proti. Mezi hlavní výhody, které jsou totožné s přijetím CSR do podnikové strategie je zlepšení pověsti a image podniku v očích zákazníků, zaměstnanců i dodavatelů. Průzkum *Value of sustainability reporting*, který v roce 2013 provedla společnost Ernst&Young LLP ve spolupráci s Carroll School of Management Center for Corporate Citizenship na Bostonské univerzitě odhalil, že více jak 50 % respondentům vydávání zpráv o udržitelnosti opravdu pomohlo zlepšit pověst jejich společnosti. Další výhody CSR reportování jsou:

- Šíření povědomí o CSR aktivitách mezi stakeholdery
- Zefektivnění podnikových procesů a tím případné snížení nákladů
- Pozitivní vliv na budování vize a strategie firmy (prostřednictvím zlepšení komunikace se stakeholdery)
- Zvyšuje porozumění rizikům a příležitostem

- Účast v soutěžích zaměřených na CSR
- Zdůrazňuje souvislost mezi finanční a nefinanční výkonností
- Pomáhá společnostem vyhnout se medializovaným ekologickým, sociálním a vládním selháním
- Umožňuje srovnání výkonnosti interně a mezi organizacemi a sektory
- Zvýšení zisku, zlepšení podnikového klimatu

Jako hlavní nevýhoda či argument proti CSR reportingu se uvádí finanční a časová náročnost. Další uváděnou nevýhodou je to, že reporty mohou být prostředkem tzv. *greenwashingu*⁷. Tomuto problému je snaha předcházet při sestavování nových standardů případně zavádění legislativních úprav. Povinnost ověřování Sustainability reportu třetí stranou se tak stává novým standardem a povinností (KPMG, 2013).

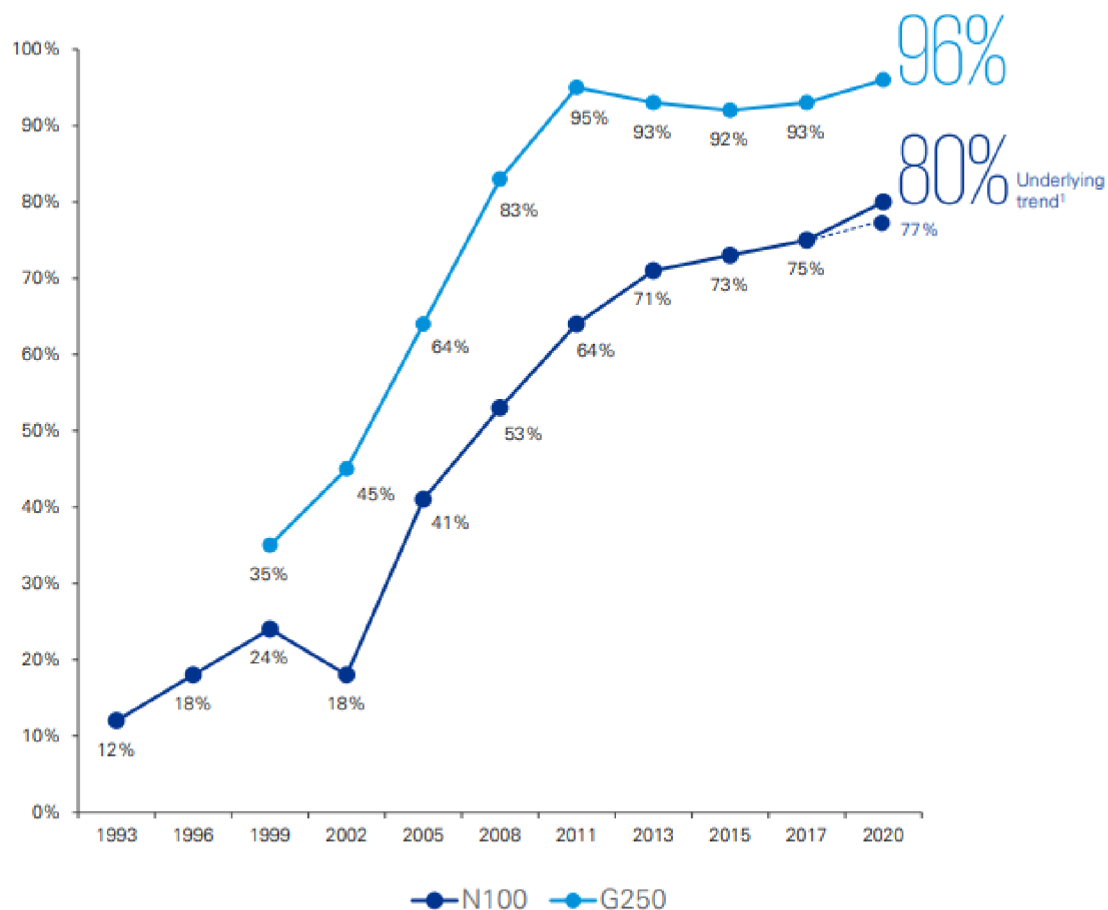
3.2.5 Vývoj a trendy CSR reportingu

KPMG od roku 1993 pravidelně provádí průzkum týkající se CSR reportingu a trendů v této oblasti. Průzkum je prováděn u dvou základních vzorků. N100 představuje vzorek 5 200 společností, z 52 zemí, kdy v každé zemi bylo vybráno prvních 100 společností srovnaných na základě příjmů. G250 odkazuje na 250 největších světových společností dle výnosů definovaných v žebříčku Fortune 500.

Jak lze vyčíst z obrázku níže, počet vydávaných sustainability reportů se u obou těchto vzorků každým rokem zvyšuje. Do budoucna lze očekávat, že počet společností vydávajících reporty udržitelnosti bude i nadále růst. Tento předpoklad je založen na chystajících se legislativních úpravách či tlaku ze strany stakeholderů a společnosti obecně.

⁷ Greenwashing je forma dezinformace, která je šířena za účelem zvýšení povědomí o environmentálně pozitivním dopadu produktu, služby, řešení nebo přístupu.

Obrázek 6: Růst globálního vykazování udržitelnosti od roku 1993

Zdroj: (KPMG, 2020)

Integrovaní reportů do výročních zpráv

Integrované zprávy jsou finanční informace a informace o udržitelnosti slučovány do jednoho výkazu. Integrované zprávy odhalují a propojují finanční, sociální a ekonomické vstupy spolu s informacemi o výkonu. Zlepšují transparentnost společenské odpovědnosti organizace a pomáhají demonstrovat, jak společnost v průběhu času vytváří sociální hodnotu. Provázání finančních a nefinančních informací vytváří jednotný informační kanál pro poskytovatele finančního kapitálu. Tento trend lze pozorovat více u malých a středních podniků v soukromém sektoru.

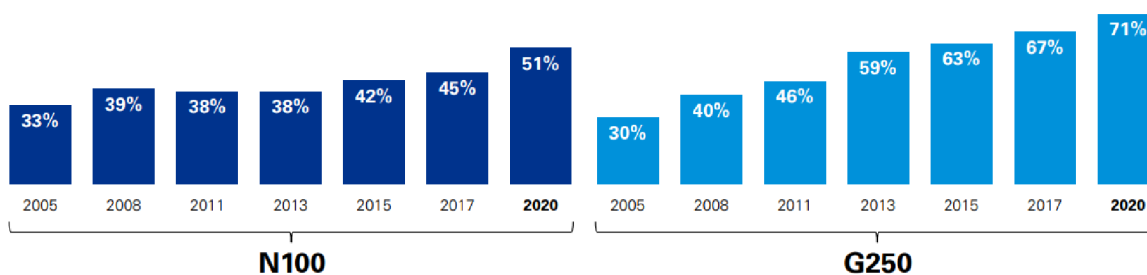
Pro tvorbu integrovaných reportů byl v roce 2013 vytvořen rámec – International Integrated Reporting Council Framework (IIRC), který v roce 2020 sloužil jako podklad pro cca 70 % vydaných integrovaných reportů (KPMG, 2020).

Ověřování třetí stranou

Ověření třetí stranou se vztahuje na obsah či formu. Ověření formy neboli struktury reportu je formální záležitost, kdy třetí strana potvrzuje, že zpráva byla vypracována v souladu s deklarovaným reportingovým rámcem. Na druhou stranu, ověření obsahu reportu mu přidává na důvěryhodnosti, jelikož potvrzuje pravdivost uvedených údajů. Tímto způsobem ověřování sustainability reportů se zabývají primárně auditorské společnosti (např. KPMG, Deloitte, PwC a EY) (Kašparová & Kunz, 2013).

I přesto, že ověřování informací doposud nebylo povinné společnosti vydávající reporty jej i tak využívali. Na obrázku 6 níže lze vidět vývoj počtu ověřených reportů v průběhu let.

Obrázek 7: Růst reportů ověřených nezávislou třetí stranou (2005 - 2020)

Zdroj: Upraveno (KPMG, 2020)

Povinnost ověření údajů a dat v reportech třetí stranou je nově stanovena ve směrnici CSRD, platné od roku 2022.

GRI – nejpoužívanější rámec pro CSR reporting

V roce 2020 77 % z N100 a 84 % z G250 použilo pro tvorbu CSR reportu nějaký druh obecně uznávaného rámce. U vzorku N100 pak GRI zvolilo 67 % společností a u G250 to bylo 73 %. GRI je tedy nejpoužívanější rámec pro tvorbu CSR reportů (KPMG, 2020).

Ačkoli GRI standardy byly představeny až v roce 2002, první zmínku o nich lze nalézt ve výzkumu KPMG z roku 1999, kdy byl spuštěn jejich pilotní testovací program. Od tohoto roku si GRI standardy každoročně upevňovaly pozici a v průzkumech KPMG jsou pravidelně uváděny jako nejpoužívanější rámec pro tvorbu CSR reportů.

Propojení aktivit CSR s SDGs

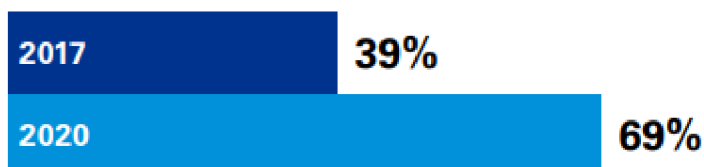
17 cílů udržitelného rozvoje (SDGs)⁸ představilo OSN v roce 2015. Jedná se o program rozvoje na 15 let dopředu (2015–2030) a je výzvou pro všechny země – chudé, bohaté a se středními příjmy. Na formulaci těchto cílů se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, představitelé podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů.

SDGs volně navazují na MDGs (Millennium Development Goals) s jedním zásadním rozdílem, SDG otevřeně vyzívají každou jednotlivou firmu, aby prostřednictvím svých investic, vývojem nových řešení či zavedenou obchodní praxí přispěla k řešení problémů udržitelného rozvoje. Každý ze 17 cílů zahrnuje konkrétní a uskutečnitelné dílčí úkoly. SDGs jsou koncipovány tak aby je společnosti mohli propojit s cíli společností.

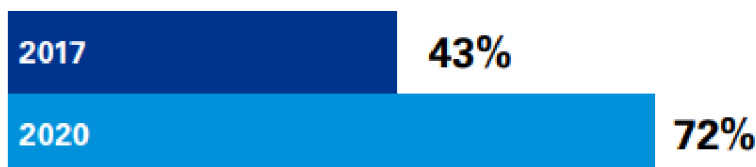
Dle průzkumů KPMG z roku 2017 a 2020 je patrný rostoucí trend, kdy se společnosti snaží propojit aktivity v oblasti CSR spolu s cíli SDGs.

Obrázek 8: Počet společností propojující CSR aktivity s SDGs

N100

G250

Zdroj: Upraveno (KPMG, 2020)

⁸ Kompletní seznam SDGs je v Příloze 1

3.2.6 Ocenění v rámci CSR

Kromě výše uvedených důvodů a argumentů pro implementování CSR do strategie podniku a jeho pravidelné reportování existují různé soutěže a ocenění v této oblasti, které mohou na organizace působit jako extra motivace. Díky účasti v soutěžích zaměřených na společenskou odpovědnost firmy zvyšují povědomí o své značce a činnosti.

Diplomová práce se primárně zaměřuje na společenskou odpovědnost v rámci České republiky, proto i tato podkapitola se bude věnovat soutěžím a oceněním na území ČR.

Národní cena ČR za CSR

Národní cena ČR za společenskou odpovědnost je vládní program, který oceňuje firmy, jenž realizují aktivity prospěšné jak pro ně samotné, tak pro jejich zaměstnance, obchodní partnery a širokou veřejnost a to vše nad rámec legislativních požadavků. První cena byla předána v roce 2009 a od té doby se stala jednou z nejprestižnějších uznání, které může organizace na území ČR získat. Ocenění se udělují každoročně, v několika kategoriích. K hodnocení je využíván Model Excellence EFQM. Tento model byl vytvořen ve spolupráci s UN Global Compact a je tak celosvětově uznávaný nástroj pro porovnávání firem různých odvětví i velikostí.

Ceny SDGs

Tato iniciativa vznikla v roce 2017 pod záštitou Asociace společenské odpovědnosti. Asociace každoročně oceňuje udržitelné projekty v několika kategoriích např. Diverzita, rovnost a inkluze, Cirkulární ekonomika, Změna klimatu nebo Inovace, technologie a energie. Vedle projektů tato asociace také oceňuje nefinanční reporty, a to v rámci kategorie Reporting podle SDGs.

TOP Odpovědná firma

TOP odpovědná firma je nezávislý rating pro malé, střední i velké firmy vytvořený aliancí Byznys pro společnost. V hodnocení se zaměřuje na nejzajímavější aktivity týkající se udržitelného a odpovědného podnikání, pozitivního přínosu pro

zaměstnance a společnost a nápady na inovativní řešení pro snížení dopadu své činnosti na životní prostředí.

Mezi další prestižní ocenění v rámci společenské odpovědnosti patří také například soutěž s dlouholetou tradicí Sodexo zaměstnavatel roku.

4 Vlastní práce

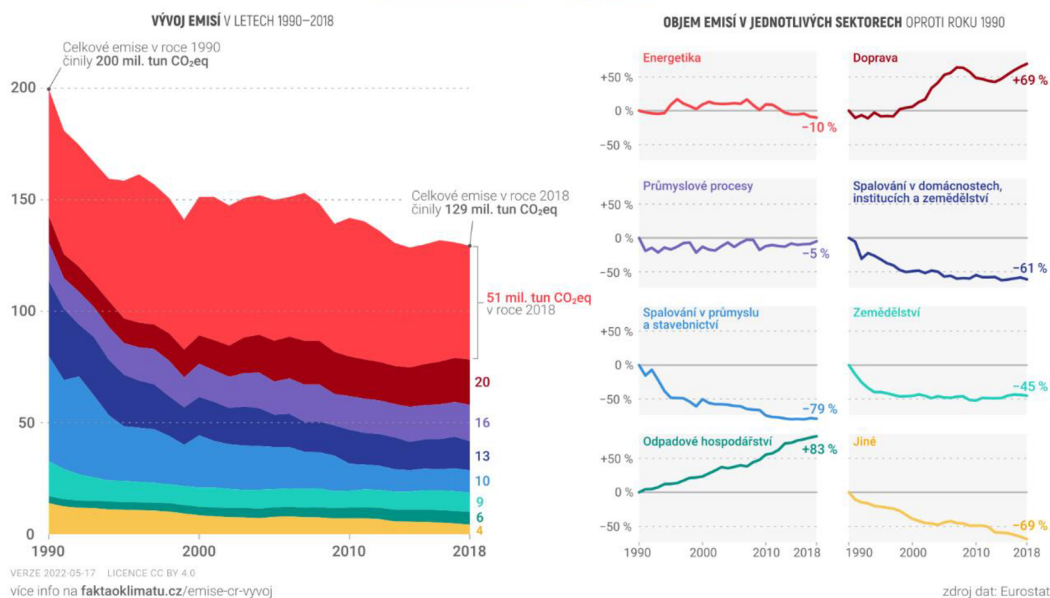
Cílem praktické části diplomové práce je provést komparativní analýzu 3 vybraných sustainability reportů společností působících v České republice v odvětví energetiky. Energetický sektor je rozsáhlý a všezahrnující pojem, který představuje složitou a vzájemně propojenou síť společností, přímo i nepřímo zapojených do výroby a distribuce energie. Společnosti působící v energetickém průmyslu pracují s různými typy energie. Základní dělení představuje dvě kategorie – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Do obnovitelných se řadí takové zdroje energie, které se v lidském časovém měřítku přirozeně obnovují, patří mezi ně solární, větrná, vodní, geotermální energie a biopaliva. K neobnovitelným zdrojům se řadí jaderná energie a fosilní paliva – ropa, uhlí, zemní plyn. U neobnovitelných zdrojů energie se předpokládá vyčerpání v horizontu stovek let a jejich případné obnovení by trvalo až několikanásobně déle. Energetika se dlouhodobě řadí k oblastem, které mají významný negativní dopad na životní prostředí. Energetické společnosti jsou tak jedny z prvních, které začaly vydávat nefinanční reporty soustředící se primárně na ochranu životního prostředí.

Obrázek 9: Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990–2018

EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ V ČR V LETECH 1990–2018

Emise **nejvíce klesaly v 90. letech** díky opouštění těžkého průmyslu. Od roku 2000 spíše stagnují.

■ Energetika ■ Doprava ■ Průmyslové procesy ■ Spalování v domácnostech, institucích a zemědělství ■ Spalování v průmyslu a stavebnictví ■ Zemědělství ■ Odpadové hospodářství ■ Jiné

Zdroj: (Fakta o klimatu, 2023)

Jak lze vyčíst z grafu výše, energetika má dlouhodobě na svědomí největší podíl emisí skleníkových plynů. V České republice tento podíl dosáhl v roce 2018 39,5 % a nejvíce se o to zasloužily elektrárny vyrábějící energii z fosilních paliv⁹.

Pravá část grafu výše znázorňuje pokles objemu emisí v jednotlivých sektorech od roku 1990. Emise v energetice klesly k roku 2018 o 10 %. Přestože emise v energetice spíše stagnují, předpokládá se další pokles díky dekarbonizaci a plánovanému ukončení využívání fosilních paliv a dalším rozvojem obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů energie.

V roce 2000 byla v České republice zahájena liberalizace energetiky, která vedla k zavedení plně tržního prostředí do výroby, dodávky elektřiny, spolu s propojením domácího trhu s evropským trhem.

⁹ Elektrárny Počerady (4,3%), Prunčřov (3,5%), Tušimice (3,4%), Chvalětice (3,4%), Mělník (2,8%) a další.

Pro analýzu CSR reportů byly zvoleny 3 společnosti působící v tomto odvětví, které poskytují dostatečné množství informací o svých aktivitách v rámci CSR pro provedení analýzy, a to Skupina ČEZ, E.ON a skupina Sev.en Energy.

V rámci komparativní analýzy byly nejprve stručně představeny vybrané společnosti, jejich CSR aktivity v ekonomické, sociální a environmentální oblasti, které jsou prezentovány v reportech udržitelnosti a na webových stránkách společností. Tyto tři základní oblasti jsou doplněny o aktivity v rámci filantropie.

4.1 Skupina ČEZ

ČEZ je tradiční a největší dodavatel energie v Česku. ČEZ, a. s. vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 6. 5. 1992 a je mateřskou společností Skupiny ČEZ, která je jednou z největších v Evropě a tvoří ji více než 100 firem. Hlavním předmětem podnikání je výroba, distribuce, obchod a prodej v oblasti elektřiny a tepla; obchod a prodej v oblasti zemního plynu; poskytování komplexních energetických služeb ze sektoru nové energetiky a těžba uhlí. Skupina ČEZ patří mezi nejvýznamnější ekonomické subjekty v České republice a působí dále v zemích západní, střední a jihovýchodní Evropy. Skupina ČEZ je jednou z deseti největších energetik v Evropě, má více než 3,5 milionů zákazníků a zhruba 28 tisíc zaměstnanců. Nejvýznamnějším akcionářem mateřské společnosti ČEZ je Česká republika s podílem na základním kapitálu (ke dni 30. 6. 2022) téměř 70 %.

„Mise Skupiny ČEZ je zajišťovat bezpečnou spolehlivou a pozitivní energii zákazníkům i celé společnosti.“ Vizí společnosti je *„přinášet inovace pro řešení energetických potřeb a přispívat k vyšší kvalitě života.“* (Skupina ČEZ, 2022)“ V roce 2021 Skupina ČEZ aktualizovala svou dlouhodobou celopodnikovou strategii a formulovala cíle k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2030. Tato vize byla nazvána VIZE 2030 - Čistá energie zítřka a obsahuje cíle v oblasti životního prostředí, sociálních vztahů a v oblasti řízení společnosti.

První sustainability report vzniknul v roce 2016, když Skupina ČEZ přijala strategii udržitelného rozvoje. V současné době je jejich udržitelná strategie nazvána Energie pro budoucnost. Tato strategie je provázána s globálními cíli udržitelného rozvoje OSN (SDGs). Skupina ČEZ podporuje všech 17 cílů, ale vybrala 6 na které se

zaměřuje podrobněji a reportuje tak o aktivitách s nimi spojenými. Jedná se o SDG 7 (dostupná a čistá energie), SDG 13 (klimatická opatření), SDG 8 (důstojná práce a ekonomický růst), SDG 10 (snížení nerovností), SDG 5 (rovnost žen a mužů) a SDG 16 (mír, spravedlnost a silné instituce).

Report za rok 2021 se umístil na 2. místě soutěže vyhlašované Asociací společenské odpovědnosti¹⁰.

4.1.1 Ekonomická oblast

Skupina ČEZ prosazuje dodržování etických hodnot ve všech obchodních činnostech a jednáních. Gró etického chování jsou dva dokumenty – etický kodex, stanovující etická pravidla chování zaměstnanců a členů statutárních orgánů Skupiny ČEZ, a Politika compliance management systému (CMS), která stanovuje odpovědnosti, podmínky a nástroje v oblasti compliance Skupiny ČEZ. CMS Skupiny ČEZ splňuje mezinárodní standardy ISO 37001:2016- Systém protikorupčního managementu, ISO 19600:2014 – Compliance management systems a ISO 9001 – systém řízení kvality. Etický kodex je závazný pro všechny zaměstnance a každý tak musí podstoupit pravidelná školení.

Dodržování etických zásad v dodavatelských řetězcích je zakotveno ve smlouvách. Dodržování těchto pravidel je ověřováno tzv. compliance kontrolami. Kromě etických pravidel je při výběru dodavatelů zohledňován také jeho celkový odpovědný přístup a aktivity v oblasti udržitelnosti.

Dodržování pravidel hospodářské soutěže a antimonopolních pravidel je stěžejní pro zdravé hospodářské prostředí a konkurenci na trhu. Zakázky skupiny ČEZ tak podléhají povinné právní kontrole v této oblasti. Skupina ČEZ v současnosti vede jeden soutěžně-právní spor s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže

4.1.2 Sociální oblast

Skupina ČEZ v roce 2014 podepsala Evropskou chartu diverzity, která ji zavazuje udržovat pracovní prostředí otevřené všem, bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti,

¹⁰ Nefinanční reporting je jedna z kategorií Cen SDGs.

národnost, náboženství, etnický původ, zdravotní postižení, věk, sexuální orientaci, politickou příslušnost či členství v odborech.

Odvětví energetiky je historicky větším lákadlem pro muže než ženy, a tak z více jak 28 tisíc zaměstnanců jsou jen 21% ženy. Dlouhodobý cíl Skupiny je mít 30 % žen na řídicích pozicích, v roce 2021 to bylo pouze 12 %. ČEZ proto založil program pro ženy Woman Hub na rozvoj manažerských dovedností zaměřený na osobní a profesní růst.

Práva zaměstnanců, jejich odměňování a benefity jsou zakotveny v kolektivní smlouvě, která je podepsaná až do roku 2027. Široká škála benefitů, kterou ČEZ svým zaměstnancům nabízí obsahuje výhody v oblastech sociálního zabezpečení, zdravotní péči, sociální péči a ostatní péči kam spadá např. příspěvek na stravování, péče o děti, příměstské tábory, akce pro zaměstnance příspěvek na rekvalifikaci.

Spokojenost zaměstnanců je pravidelně ověřována prostřednictvím zpětné vazby, zejména dotazníků. V rámci vzdělávání a rozvoje zaměstnanců poskytuje ČEZ kromě povinných školení také širokou škálu volitelných aktivit. Povinná školení jsou v oblasti zákonných požadavků (BOZP, PO), certifikace ISO (např. ochrana životního prostředí) a interních směrnic (např. Etický kodex, informační bezpečnost).

Skupina ČEZ má vzdělávací program i v oblasti nábory nových talentů, obsahem se liší v závislosti na aktuálních potřebách Skupiny.

Skupina ČEZ se zavázala, že všechny zaměstnance, kterých se dotkne plánované ukončení těžby uhlí a provozu uhelných elektráren převede na jinou pozici, poskytne jim rekvalifikace nebo kompenzace.

Skupina ČEZ se v komunikaci uvnitř i navenek snaží být transparentní, s cílem poskytnout komplexní informace. Skupina ke komunikaci využívá online kanály, newslettery, online rozhovory a tiskové konference. U zaměstnanců se za hlavní zdroj informací dá považovat intranet.

Skupina ČEZ deklaruje závazek k dodržování a respektování lidských práv ve všech svých činnostech a aktivitách, a to samé vyžaduje i ve svém dodavatelském řetězci.

Skupina ČEZ se pravidelně umísťuje na předních příčkách soutěží TOP Zaměstnavatelé a Sodexo Zaměstnavatel roku. Dceřiná společnost ČEZ Prodej, která zajišťuje energie pro koncové odběratele je dlouhodobě považována za

nejdůvěryhodnějšího dodavatele energie podle nezávislého průzkumu Nejdůvěryhodnější značka.

4.1.3 Environmentální oblast

Snižování dopadů energetiky na životní prostředí je dlouhodobý cíl skupiny ČEZ. Mezi její hlavní priority patří dekarbonizace, rozvoj obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti.

Skupina ČEZ je součástí kampaně Business Ambition for 1,5 °C iniciativy Science Based Targets (SBTi), a zavazuje se ke klimatické neutralitě.

Environmentální politika je v ČEZ realizována pomocí EMS. Systém environmentálního managementu Skupiny ČEZ je v souladu s požadavky normy ISO 14001:2016 a je zaveden pro vodní, jaderné, a klasické elektrárny a teplárny stejně tak pro paroplynovou elektrárnu Počerady a také nevýrobní lokality. EMS je přizpůsobeno cílům firmy a jeho součástí je také monitorování emisí a hodnocení provozních rizik. Dalším dobrovolným certifikátem je ISO 50001 – řízení hospodaření s energiemi neboli EnMS.

VIZE 2030 stanovuje strategický cíl přeměnit výrobní portfolio Skupiny ČEZ na nízkoemisní a dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2040. Místo uhelných elektráren se Skupina ČEZ chce zaměřit na zvyšování kapacity současných bezemisních zdrojů. Jaderní elektrárny Temelín a Dukovany v tom hrají hlavní roli. ČEZ se zavázal k výstavbě nových obnovitelných zdrojů o instalovaném výkonu 6 GW do roku 2030. Tento cíl je úzce provázán s vývojem a inovacemi např. budování nových chytrých sítí, soběstačných budov nebo rozvojem e-mobility.

Ve svém sustainability reportu se Skupina ČEZ v environmentální oblasti zaměřila na dekarbonizaci, snižování emisí a snižování podílu výroby elektřiny z uhlí. Poslední z jmenovaných cílů představuje dlouhodobý výhled do roku 2030. V roce 2019 byl podíl vyrobené elektřiny z uhlí 39%, v roce 2021 32,1% a VIZE 2030 stanovuje, že podíl takto vyrobené elektřiny v roce 2030 bude 12,5%.

Následující environmentální téma je nakládání s odpady a ochrana přírodních zdrojů, biodiverzita a obnova území postižených těžbou. Důležitou roli v oblasti přírodních zdrojů má voda. Voda je hned po palivu nejdůležitější surovinou při výrobě elektrické

energie. Snaha Skupiny ČEZ je využívat tento zdroj efektivně a hospodárně s cílem minimalizovat dopad na její kvalitu a množství.

Všichni zaměstnanci se pravidelně každé 2 roky účastní školení o životním prostředí. Další z environmentálních projektů skupiny ČEZ, který má přesah i do sociální oblasti CSR bylo zasadit strom za každého zaměstnance, tj. 27 000 stromů. Tento cíl splnili sami zaměstnanci, kteří se tomu věnovali v rámci firemního dobrovolnictví.

4.1.4 Filantropická oblast

Nadace ČEZ byla založena v roce 2002 a působí na území celé republiky. Nadační příspěvky jsou zaměřeny na pomoc potřebným, péči o zdraví, podporu výzkumu a vývoje, vzdělávání, sportovní aktivity, životní prostředí, kultury, ochranu zvířat, místní rozvoj a další.

V rámci nadace je zřízen grantový program pro podporu regionů, výstavbu dětských hřišť, neziskovek, výsadbu stromů a instalaci osvětlení u přechodů.

Další důležitá součást nadace jsou zaměstnanecké granty, které jsou zaměřeny na podporu neziskových organizací v ČR, na jejichž činnosti se aktivně podílí zaměstnanci Skupiny ČEZ.

Zaměstnanci Skupiny ČEZ se také mohou zúčastnit každoročního charitativního projektu Plníme přání a finančně podpořit osoby, které se ocitly v těžké životní situaci z důvodu vážné nemoci, úrazu svého nebo rodinného příslušníka. Osoby do grantového programu doporučují sami zaměstnanci.

Skupina ČEZ v roce 2015 spustila aplikaci EPP – pomáhej pohybem, díky které mají uživatelé možnost vlastní fyzickou aktivitou podpořit projekty Nadace ČEZ zejména v sociální oblasti.

Nadace ČEZ mimo jiné reaguje na aktuální dění ve společnosti. Organizuje jednorázové sbírky, mimořádnou pomoc např. při přírodních katastrofách (tornádo na Moravě).

Mezi další aktivity v této oblasti patří možnost pravidelného darování krve na pracovišti, firemní dobrovolnictví a jiné akce jako např. Průvan v šatníku, Charitativní snídaně, trhy chráněných dílen a podobně. ČEZ je také dlouhodobým partnerem Českého olympijského týmu.

V roce 2021 nadace podpořila 1 181 veřejně prospěšných projektů částkou 184,87 mil. Kč.

4.2 E.ON

E.ON je mezinárodní společnost se sídlem v německém Essenu, která zaměstnává více než 70 tisíc lidí v 18 zemích Evropy. Skupina E.ON je v ČR zastoupena společnostmi E.ON Česká republika, s.r.o. jenž se stará o produkty, zákazníky, marketing a komunikaci celé firmy, E.ON Energie, a.s. má na starost obchodování s elektřinou a s plynem a výrobu energií a EG.D, a.s. - člen skupiny E.ON, zabezpečující distribuci energií. E.ON je v České republice na prvním místě, co se týče výkupu a dodávání elektřiny z obnovitelných zdrojů koncovým zákazníkům.

První sustainability report vydala skupina E.ON v roce 2004 a následně každý další rok. Počínaje rokem 2022 E.ON zvolil cestu integrovaných reportů a jejich CSR aktivity tak reportují jako součást výroční zprávy.

Sustainability report vydává E.ON jako skupina, pro zhodnocení CSR aktivit v rámci České republiky se autorka zaměřila primárně na webové stránky společnosti. Společnost E.ON v roce 2018 propojila své cíle s SDGs což je zohledněno v jejich sustainability reportech. SDGs, které E.ON přijal za své a na které má největší vliv jsou SDG 7 (dostupné a čisté energie), SDG 11 (udržitelná města a obce) a SDG 13 (klimatická opatření).

4.2.1 Ekonomická oblast

Společnost si zakládá na otevřeném dialogu se zaměstnanci i s externími zainteresovanými stranami. Mezi hlavní priority společnosti patří jednání v souladu s etickými zásadami a dodržování všech platných zákonů, vnitřních předpisů a dobrovolných závazků. Stejně jako další společnosti i E.ON má svůj Etický kodex, který pomáhá činit správná rozhodnutí.

Dodržování národních a mezinárodních právních předpisů je pro E.ON samozřejmost a stejný přístup očekávají i od svých obchodních partnerů. E.ON stojí za spravedlivou hospodářskou politikou, podporuje národní a mezinárodní snahy o potírání korupce a odmítá veškeré korupční jednání. Společnost se hlásí k iniciativě UN Global Compact

a zavázala se tak k dodržování jejich principů. E.ON má pro kontrolu vnitřních procesů zavedený systém CMS.

K dosažení spravedlivého jednání se stakeholdery se E.ON řídí čtyřmi zásadami:

- Etický kodex
- Otevřená komunikace i v krizových situacích
- Spokojený zaměstnanec = spokojený zákazník
- Úzká spolupráce se středními a vysokými školami, hledání talentů a budoucích zaměstnanců.

4.2.2 Sociální oblast

E.ON podporuje Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN a Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv. E.ON má nulovou toleranci k diskriminaci či mobbingu, naopak podporuje se rozmanitost a ochrana osobnostních práv každého jedince.

Jedna z priorit je zajištění bezpečného a zdravého pracovního prostředí pro všechny zaměstnance i partnery. Standardem jsou pravidelná školení v BOZP a PO.

Stejně jako jiné společnosti i E.ON poskytuje svým zaměstnancům širokou škálu benefitů. Kromě pěti týdnů dovolené, zkrácené pracovní doby či flexibilní pracovní doby a příspěvků na sport, dovolenou či kulturu společnost E.ON zavedla také různé motivační programy odměn pro své zaměstnance i zákazníky.

Pomocí průzkumů společnost E.ON pravidelně ověřuje spokojenost zaměstnanců na jejich pozici, s jejich nadřazeným, atmosféru v týmu a podobně.

Z celkového počtu zaměstnanců byly v roce 2021 z 32% ženy. V E.ON funguje program pro ženy (v ČR Lady.ON), který se snaží ukázat, že energetika není jen pro muže, ale právě i ženy zde najdou své uplatnění.

E.ON spolupracuje s vysokými a středními školami. Studentům nabízí trainee programy, praxe či spolupráce na diplomových pracích.

Stejně jako Skupina ČEZ i E.ON Česká republika se pravidelně umísťuje na předních příčkách soutěže TOP Zaměstnavatelé.

4.2.3 Environmentální oblast

Stejně jako Skupina ČEZ i E.ON se zavázal k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2040. Způsob, jak toho dosáhnout vidí společnost ve snižování vlastních emisí a budování chytřejších, digitálních a ekologičtějších energetických sítí.

Jednotlivé společnosti patřící do E.ON Group mají zavedený systém environmentálního managementu (EMS) splňující požadavky certifikace ISO 14001. E.ON je předním dodavatelem zelené energie koncovým zákazníkům. Pro jejich potřeby byl zřízen portál E.ON Rádce, který pomáhá s energetickými úsporami a odpovídá na otázky, které by mohli zákazníci zajímat.

E.ON Group spolupracuje s Programem OSN pro životní prostředí (UNEP) na obnově ekosystémů po celém světě, věnuje se také zalesňování a ochraně biodiverzity.

4.2.4 Filantropická oblast

Společnost E.ON na území České republiky zastřešuje program E.ON Energy Globe. Jedná se o finanční podporu projektů v oblasti inovativních přístupů k péči o životní prostředí. Projekty jsou v první řadě hodnoceny porotou složenou z členů Akademie věd ČR, která vybere 5 nejatraktivnějších, šestý projekt vybírají sami zaměstnanci a absolutního vítěze pak volí veřejnost.

Další sponzorské aktivity jsou v oblasti kultury, vzdělávání, přírodních věd a také sportu.

4.3 Skupina SEV.EN

Skupina Sev.en Energy AG má hlavní sídlo v Lichtenštejnsku a působí v několika dalších evropských zemích. Skupina zaměstnává více jak 3 tisíce lidí a mezi její klíčové činnosti patří výroba elektřiny a tepla z konvenčních zdrojů, těžba hnědého uhlí a obchodování s komoditami. Jedná se o druhého největšího výrobce na území ČR s 13% podílem výroby elektrické energie na českém trhu.

Mise společnosti je formulována následovně: „*Naším posláním je překlenout propast mezi energetickými světy dneška a zítřka*“ (Zpráva o udržitelném rozvoji, 2020). Vize společnosti je dosáhnout Energetiky zítřka prostřednictvím modernizace výrobních zdrojů.

Těžba energetického uhlí, spolu s výrobou elektrické energie konvenčním způsobem je důležitou součástí skupiny Sev.en. Do portfolia skupiny mimo jiné patří dva hnědouhelné doly (lom ČSA a lom Vršany), hnědouhelné elektrárny Chvaletice a Počerady¹¹, Teplárna Kladno a Zlínská Teplárna. Činnost skupiny bude výrazně ovlivněna doporučením uhelné komise pro odklon od využívání uhlí do roku 2038.

Skupina Sev.en deklaruje, že si je vědoma negativních dopadů svých činností na okolí a snaží se o jejich minimalizaci.

Skupina SEV.EN Energy se ve své CSR strategii opírá o čtyři pilíře udržitelného rozvoje. Jsou jimi čistý vzduch, obnova krajiny, férový zaměstnavatel a dobrý soused. Sustainability report za rok 2021, který byl použit pro diplomovou práci je v řadě pátý, který skupina vydala.

4.3.1 Ekonomická oblast

V rámci ekonomické oblasti se firma odkazuje na Etický kodex implementovaný Svazem průmyslu a dopravy České republiky, jenž představuje normu chování nejen při jednání mezi členy Svazu, ale i v denní praxi a vztazích s ostatními subjekty vytvářející podnikatelské prostředí (SP ČR, 2021). Skupina Sev.en se také hlásí k iniciativě UN Global Compact.

V roce 2020 došlo k centralizaci interních zásad, které jsou platné pro všechny společnosti ve skupině. Interní zásady společnosti jsou:

1. Základní hodnoty a principy podnikání ve skupině Sev.en Energy
2. Politika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci skupiny Sev.en Energy
3. Politika ochrany životního prostředí
4. Politika řízení
5. Politika lidských zdrojů
6. Corporate governance
7. Politika nákupu

¹¹ Elektrárna Počerady se stala součástí skupiny k 31.12.2020. Předtím patřila Skupině ČEZ.

Sev.en Energy požaduje přijetí základních hodnot společnosti spolu s dodržováním předpisů a interních zásad v oblastech zacházení se zaměstnanci, bezpečnosti a zdraví při práci a ochrany životního prostředí i v rámci svých dodavatelských řetězců

4.3.2 Sociální oblast

Skupina Sev.en v současné době zaměstnává více jak 3000 zaměstnanců, a to zejména v regionech, kde je historicky vysoká míra nezaměstnanosti např. Ústí nad Labem. Hlavní obchodní aktivity skupiny jsou těžba a provoz elektráren což znamená, že náplň práce jejich zaměstnanců může být fyzicky náročná. Tato skutečnost se projevuje na diversifikaci jejich zaměstnanců. V roce 2021 72 % všech zaměstnanců skupiny vykonávalo práci na dělnických pozicích. Tyto pozice jsou dlouhodobě spojovány s nízkou fluktuací zaměstnanců. Poměr mezi zaměstnanými muži a ženami je 4:1 což je ovlivněno charakterem práce.

Skupina dbá na bezpečnost práce, a to zejména pravidelnými interními školeními, kontrolami, předpisy a spoluprací s odbory. Kromě etického kodexu se Sev.en Energy řídí také Evropským pracovním právem, Listinou základních práv Evropské unie a standardy stanovenými Mezinárodní organizací práce.

Sev.en svým zaměstnancům poskytuje řadu benefitů – příspěvek na zdravotní péči, příspěvek na penzijní připojištění, příspěvky na stravování či rodinnou rekreaci. Jako další benefit je uvedeno poskytnutí dovolené nad rámec zákoníku práce či rodičovská dovolená pro ženy i muže spolu s flexibilní pracovní dobou.

Jelikož společnost podniká v tradiční energetice, která prochází transformací je v nevyhnutelné, že dojde ke snížení počtu zaměstnanců (např. z důvodu ukončení provozu). V závislosti na tom se skupina snaží svým zaměstnancům pomoci ať už formou rekvalifikace či outplacementu. V budoucnu se očekává vytvoření nových pracovních pozic, a to díky projektům na kterých skupina v rámci transformace pracuje.

4.3.3 Environmentální oblast

V závislosti na podnikatelské činnosti skupiny Sev.en je kladen veliký důraz zejména na environmentální aktivity. Priority v této oblasti jsou snaha o inovace, které vedou k ekologičtějšímu a čistšímu provozu závodů a obnova krajiny po těžbě hnědého uhlí.

Hlavním ukazatelem v této oblasti jsou emise. Výrobní provozy skupiny jsou zapojeny do evropského trhu s emisními povolenkami. Teplárny Kladno i Zlín a Elektrárna Chvaletice jsou držitelem normy ISO 14001 – Systém environmentálního managementu (EMS). Jde o rámec, který firmě pomáhá dosáhnout environmentálních cílů. EMS je přizpůsobeno individuálním cílům firmy. Dalším dobrovolným certifikátem je ISO 50001 – řízení hospodaření s energiemi, držitelem je Elektrárna Chvaletice.

Obnova území krajiny zasažena báňskou činností je součástí tohoto podnikání a zákonnou povinností těžebních společností. Jeden z projektů revitalizace krajiny je „*Green Mine*“. Jedná se o revitalizaci krajiny, která byla zasažena těžbou v dole ČSA. Těžba uhlí v tomto dole bude s největší pravděpodobností ukončena v roce 2025. Následovat bude rekultivace krajiny, která bude částečně ponechána přírodě. Projekt „*Green Mine*“ má za cíl vytvořit nový energetický park se zaměřením na obnovitelné zdroje a vytvořit příležitosti pro nové obchodní aktivity.

Další ekologické projekty skupiny je např. sázení stromů – iniciativa Sážíme budoucnost.

4.3.4 Filantropie

Aktivity v této oblasti skupina Sev.en jsou trojího rázu. Regionální aktivity se zaměřují na budování a udržování vztahů v rámci území, kde skupina působí, tj. v Ústeckém, Pardubickém, Středočeském a Zlínském kraji. Aktivně tak podporují například hokejový tým HC Dynamo Pardubice, házenkářský tým Černí Andělé. Skupina také zřídila tzv. 7 Grant, finanční podporu zaměstnanců skupiny Sev.en v těžkých životních situacích, neziskových organizací a obcím mající vztah k regionům, kde se projevuje podnikatelská činnost skupiny Sev.en.

Aktivity na národní úrovni zahrnují vytváření příležitostí pro mladé lidi, podporu samoživitelů a samoživitelek a zapojení se do ochrany životního prostředí například sázením stromů. Na mezinárodní úrovni se společnost Sev.en výuku českého jazyka na Oxfordské univerzitě ve Velké Británii.

Skupina Sev.en deklaruje, že na filantropické aktivity vynaložila v roce 2021 61 milionů Kč.

5 Komparace reportů

Na úvod je uvedeno několik základních charakteristik reportů udržitelnosti vybraných společností. Nejobsáhlejší report za rok 2021 vydala E.ON Group. Mateřská společnost E.ON jako jediná nemá sídlo na území České republiky a její report je tak více zaměřený na aktivity v Německu. Všechny tři společnosti se hlásí k iniciativě UN Global Compact a zavázali se tak k odpovědnému podnikání na základě 10 principů této iniciativy. Skupina ČEZ a E.ON Group své CSR aktivity propojují s Cíly udržitelného rozvoje (SDG), které v roce 2015 představilo OSN. Tato skutečnost jim může přinést určitou konkurenční výhodu.

Tabulka 1: Základní charakteristiky reportů

Základní charakteristiky reportů	ČEZ	E.ON	Sev.en
Počet stran	102	146	78
Jazyk	CZ	EN	EN
Standard	GRI 2020	GRI 2016	GRI 2016
UN Global Compact	✓	✓	✓
SDGs	✓	✓	X
Ověření třetí stranou (audit)	✓	✓	X

Zdroj: Vlastní zpracování

Vybrané společnosti se při tvorbě sustainability reportu řídili standardem GRI, konkrétně verzí z roku 2016 a 2020. Zprávy, které jsou v souladu s GRI musí po formální stránce splňovat několik náležitostí. Na prvním místě je prohlášení o tom, že k tvorbě reportu byl použit standard GRI. Následuje série standardů 100 jenž má přesně danou strukturu a musí obsahovat všechny informace uvedené v tabulce níže. Společnosti dostávají určitou volnost při reportování aktivit v rámci série 200, 300 a 400. Volba relevantních témat pro reporting v ekonomické, sociální a environmentální oblasti se odvíjí od průzkumu materiality a vybraná témata jsou ta, která nejvíce rezonují se stakeholdery.

Tabulka 2: Sustainability reporting podle GRI

Kritéria	Obsah standardu – co musí být uvedeno	ČEZ	E.ON	Sev.en
Deklarace použití GRI standardů	Tato zpráva byla připravena v souladu s GRI Standardy 2016/2020	✓	✓	✓
Series 100				
GRI 101 Foundation	Uvedení stakeholderů Kontext udržitelnosti Materialita Úplnost	✓	✓	✓
GRI 102 General Disclosures	102-1 až 102-13 - Profil organizace 102-14 Strategie 102-16 Etika a integrita 102-18 Management 102-40 až 102-44 Zapojení stakeholderů 102-45 až 102-56 - Reportování	✓	✓	✓
GRI 103 Management Approach	Ke každému vybranému tématu ze sérií 200,300 a 400 musí být uvedeno následující Vysvětlení a ohraničení tématu Přístup managementu k tomuto tématu Hodnocení přístupu	✓	✓	✓
Series 200				
GRI 200 Economic	201 Ekonomická výkonnost	201		
	202 Přítomnost na trhu	202		
	203 Nepřímé ekonomické dopady	203		
	204 Postupy při zadávání veřejných zakázek	205	205	
	205 Protikorupční chování	206		206
	206 Nesoutěžní chování	207		
	207 Daně			
Series 300				
GRI 300 Environmental	301 Materiály			
	302 Energie	302	302	302
	303 Voda	303		303
	304 Biodiverzita	304		304
	305 Emise	305	305	305
	306 Odpady	306		306
	307 Environmentální soulad	307		307
	308 Environmentální hodnocení dodavatele	308		308
Series 400				

	401 Zaměstnanci	401	401	401
	402 Pracovní/manažerské vztahy	402		
	403 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	403	403	403
		404	404	404
	404 Školení a vzdělávání	405	405	405
	405 Rozmanitost a rovné příležitosti	406		
	406 Nediskriminace	407		
	407 Svoboda sdružování a kolektivní vyjednávání	408		
		409		
	408 Dětská práce			
GRI 400 Social	409 Nucená nebo povinná práce			
	410 Bezpečnostní praktiky			
	411 Práva původních obyvatel		412	
	412 Posouzení lidských práv	413		413
	413 Místní společenství	414		414
	414 Sociální hodnocení dodavatele	415		
	415 Veřejná politika	416		
	416 Bezpečnost zdraví zákazníků		417	
	417 Marketing a označování	418	418	
	418 Ochrana osobních údajů zákazníka	419		419
	419 Socioekonomická shoda			

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro všechny tři společnosti je vydávání CSR reportů již běžnou praxí což naznačuje i grafické provedení jednotlivých reportů. Co do počtu zaměstnanců a ročního obratu jsou vybrané společnosti považovány za velké podniky.

Základní struktura reportů odpovídá koncepci ESG. Jednotlivé aktivity jsou rozděleny do tří hlavních kapitol – environmentální, sociální a governance.

Klíčové aktivity v jednotlivých oblastech CSR vychází z dialogu se stakeholdery. Výsledky jsou zaznamenávány do tzv. matice významnosti, která je součástí každého sustainability reportu. Matice významnosti má dvě hlavní osy. Osa x představuje význam dané oblasti pro společnost a osa y význam dané oblasti pro stakeholdery. Pravý horní kvadrant tak obsahuje témata, které přikládají největší důležitost stakeholderi i sama společnost. Na tyto aktivity by měl být kladen důraz v CSR aktivitách i v reportu. Klíčová témata jednotlivých společností, které byly použity pro potřeby této práce jsou znázorněna v tabulce níže. Tučně zvýrazněné položky jsou pak shodné pro všechny tři analyzované reporty.

Tabulka 3: Souhrn matic významnosti

ČEZ	E.ON	Sev.en
Ochrana životního prostředí	Ochrana životního prostředí	Klimatická změna
Emise	Corporate governance	Transformace energetiky
Bezpečný provoz zdrojů	Lidská práva a dodavatelské řetězce	Regionální partnerství
Udržitelné využívání vody	Spolehlivá dodávka energií	Odpovědný zaměstnavatel
Odpovědný zaměstnavatel	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	Dodržování právních předpisů
	Diverzita a inkluze	Hospodaření s přírodními zdroji - voda
	Compliance a boj proti korupci	
	Udržitelná řešení pro zákazníky	
	Orientace na zákazníka	
	Pracovní podmínky a rozvoj zaměstnanců	

Zdroj: Vlastní zpracování

Ochrana životního prostředí je na prvním místě u všech společností. V rámci reportování environmentálních aktivit hraje hlavní roli u všech vybraných společností dekarbonizace a snižování emisí. Tyto cíle jsou úzce provázány se závazkem Evropské Unie stát se prvním klimaticky neutrálním kontinentem do roku 2050 a s plánovaným odklonem od uhlí.

Společnost E.ON a Skupina ČEZ mají stejný cíl a to, stát se uhlíkově neutrální do roku 2040. Společnost Sev.en Energy tento cíl do své strategie nezařadila.

Skupina ČEZ, E.ON i Sev.en Energy mají certifikaci ISO 14001 – systém environmentálního managementu, který je pro společnosti podnikající ve výrobě a distribuci elektrické energie v České republice základní úrovní. Společnosti vykazují své emise na základě Green House Gas Protocol (GHG) neboli tzv. Protokol o skleníkových plynech, což je jeden z nejvyužívanějších nástrojů pro měření a reportování emisí skleníkových plynů. GHG rozděluje emise do tří kategorií – Scope 1, 2 a 3. Scope 1 měří přímé emise skleníkových plynů, tj. emise, které vznikají ze zdrojů, jenž jsou vlastněny společností. V rámci Scope 2 společnosti vykazují emise z nakoupené a spotřebované elektřiny (spotřeba v budovách, provozech, elektrických vozidlech, nebo také emise klasifikovány jako ztráty rozvodných sítí). Scope 3 je

volitelná kategorie pro vykazování dalších nepřímých emisí plynů. Do této kategorie je možné zařadit nákup zboží a služeb, služební cesty, přeprava nakoupených paliv a podobně (The Greenhouse Gas Protocol), (E.ON, 2022), (Sev.en Energy, 2022), (Skupina ČEZ, 2022).

Společnost Sev.en ve své zprávě o udržitelnosti uvádí emise pouze v rámci Scope 1. Skoro dvojnásobný nárůst oproti 2020 je zdůvodněn akvizicí Elektrárny Počerady. Hnědohelné elektrárny patřící Sev.en Energy prochází modernizací, aby se počet emisí skleníkových plynů snížil. Skupina Sev.en se proto odkazuje na emisní faktor¹², který měří intenzitu emisí z výroby elektřiny. Tato intenzita se oproti roku 2020 zvýšila o 2%. Skupina Sev.en v oblasti měření a redukce emisí si nestanovila žádný konkrétní cíl.

Obrázek 10: Přímé emise skleníkových plynů (Scope 1) [t CO₂-ekv]

Table 17: Direct (Scope 1) Greenhouse Gas Emissions [t CO₂-eq]

	2017	2018	2019	2020	2021
Direct greenhouse gas emissions	3 042 731	4 360 766	5 851 070	4 250 279	9 800 732

Zdroj: (Sev.en Energy, 2022)

Skupina ČEZ vykazuje pokles emisí ve všech 3 kategoriích definovaných Greenhouse Gas Protocol. Výrazný meziroční pokles souvisí s realizací měření namísto použití IPCC faktorů. ČEZ zdůrazňuje, že 97 % emisí z výroby bylo spadl do sféry systému emisních povolenek EU ETS (Skupina ČEZ, 2022).

Tabulka 4: Emise Skupiny ČEZ podle Greenhouse Gas Protocol

Emise	2019	2020	2021
Scope 1	26 135 742	23 440 389	18 994 509
Scope 2	356 198	333 409	142 698
Scope 3	18 322 716	17 377 703	11 244 005

Zdroj: Vlastní zpracování

Emise v rámci Scope 2 se týkají ztrát v distribuční síti. Jejich meziroční pokles je mimo jiné zapříčiněn odprodejem provozu v zahraničí. Scope 1 a Scope 2 byly poprvé

¹² Emise oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů připadající na MWh vyrobené elektřiny

v roce 2021 externě auditovány. Emise vykazované ve Scope 3 zahrnují nepřímé emise v dodavatelském řetězci. Jedná se o nákup zboží a služeb, spotřeba energie a paliva nezahrnuta ve Scope 1 a 2 a využití prodávaných produktů.

Také Skupina ČEZ pracuje s pojmem emisní intenzita. V rámci jejich strategie byl stanoven cíl snížit emisní intenzitu z 0,38 t CO₂e/MWh (rok 2019) na 0,16 t CO₂e/MWh do roku 2030.

E.ON Group se soustředí na nové energetické trendy a efektivní využívání energie jejich zákazníky. Konkrétní cíle snižování emisí jsou stanoveny pro jednotlivé kategorie dle GHG protokolu. Snížení emisí Scope 1 a Scope 2 by do roku 2030 mělo být v rozsahu 75 % a 100 % do roku 2040. Cíl pro snížení emisí ve Scope 3 je o 50 % do roku 2030 a o 100 % do roku 2050. Tabulka níže zobrazuje vykázané Emise v milionech metrických tun za poslední tři roky.

Tabulka 5: Celkové emise CO₂ v milionech metrických tun

Emise	2019	2020	2021
Scope 1	3,98	3,92	3,71
Scope 2	4,82	4,49	3,90
Scope 3	120,27	107,96	100,38

Zdroj: Vlastní zpracování

V oblasti sociální se v reportech za rok 2021 nejčastěji objevuje závazek být odpovědný zaměstnavatel spolu s tématy diverzity a rovných příležitostí. V energetickém sektoru jsou historicky více zaměstnáváni muži což vychází z charakteru pracovních pozic v tomto odvětví. Skupina ČEZ jako dominantní hráč na českém trhu s energiemi zaměstnává více jak 32 tisíc lidí. Sev.en Energy a E.ON v rámci České republiky zaměstnávají podobný počet lidí a to nad 3 tisíce. V tabulce níže jsou společnosti porovnány procentuálním zastoupením zaměstnaných žen a mužů. Nejnižší procentuální zastoupení zaměstnaných žen vykazuje společnost Sev.en Energy. Důvodem je hlavní podnikatelská činnost Sev.en, tedy výroba elektrické energie z tradičních zdrojů. Skupina ČEZ a E.ON Group působí ve více oblastech spadající pod energetický průmysl než Sev.en a mají tak širší portfolio pracovních míst vhodných pro ženy.

Tabulka 6: Diverzita zaměstnanců podle pohlaví

Skupina ČEZ	2019	2020	2021
Celkem	32 365	32 555	28 043
Muži (%)	78,42	78,58	79,49
Ženy (%)	21,58	21,42	20,51
E.ON Group	2019	2020	2021
Celkem	75 659	74 866	69 733
Muži (%)	67	68	68
Ženy (%)	33	32	32
Sev.en Energy	2019	2020	2021
Celkem	3 209	3 152	3 159
Muži (%)	80,80	81,02	82,96
Ženy (%)	19,20	18,98	17,04

Zdroj: Vlastní zpracování

Skupina ČEZ a E.ON Group vytvořili program pro podporu zaměstnaných žen v energetice ať už obecně nebo na manažerských pozicích. Sev.en Energy o podobném projektu na svých stránkách ani v sustainability reportu neinformuje.

Energetika je obor náročný na odbornost a vyznačuje se nízkou fluktuací. Aby společnosti přilákali nové talentované zaměstnance, spolupracují se vzdělávacími institucemi v místě svého působení. Díky tomu mají možnost zaujmou mladé a nadané studenty a vzbudit v nich zájem o práci v energetickém průmyslu (E.ON, 2022), (Sev.en Energy, 2022), (Skupina ČEZ, 2022).

Tabulka 7: Diverzita zaměstnanců podle věku

Skupina ČEZ	2019	2020	2021
Dohromady	32 365	32 555	28 043
<30	13,24	13,52	13,98
30-50	49,82	48,84	47,69
>50	36,93	37,63	38,33
E.ON Group	2019	2020	2021
Dohromady	75 659	74 866	69 733
<30	20,00	20,00	20,00
30-50	50,00	50,00	49,00
>50	30,00	30,00	31,00
Sev.en Energy	2019	2020	2021
Dohromady	3 209	3 152	3 159
<30	6,14	5,85	5,95
30-50	37,70	37,87	39,51
>50	56,16	56,29	54,54

Zdroj: Vlastní zpracování

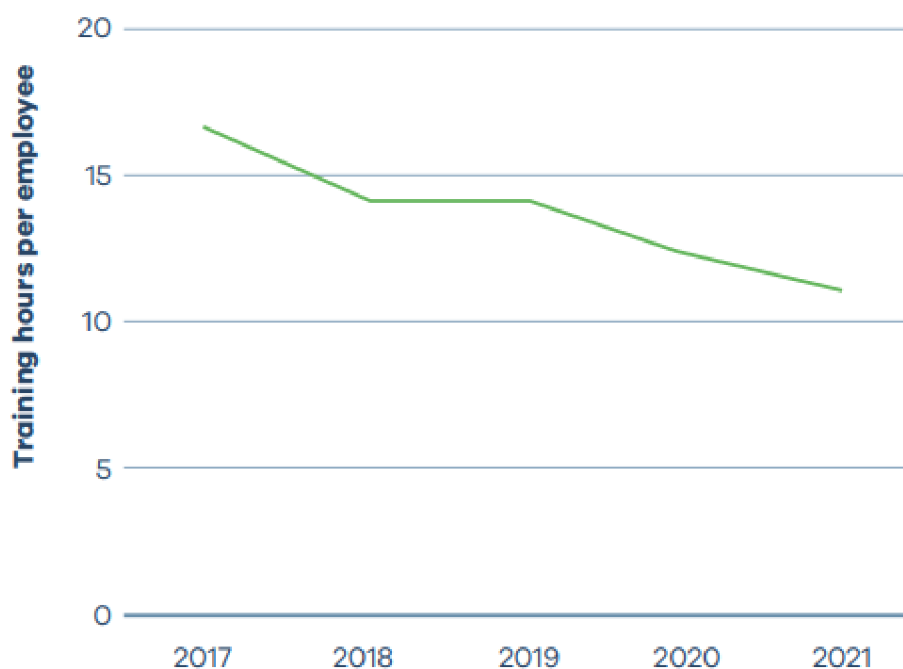
Všechny reporty shodně obsahují závazek k dodržování základních lidských práv a svobod ve všech svých aktivitách a stejný přístup požadují i od svých obchodních partnerů.

Důraz je kladen také na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, kdy každá ze společností provádí povinná a pravidelná školení, v souladu s předpisy.

Společnosti se shodují také v oblasti benefitů, které poskytují svým zaměstnancům a stejně tak v oblasti školení a rozvoje dovedností.

Sev.en Energy v roce 2021 vykázala více jak 34 tisíc hodin školení. Oproti roku 2020 se jedná o 10% pokles, který je odůvodněn doznívajícími následky pandemie COVID-19. Školení byla zaměřena primárně na BOZP, změny v legislativě, které mají dopad na odvětví a zaměstnance a také školení v rámci rozvoje know-how (Sev.en Energy, 2022).

Obrázek 11: Počet hodin školení na zaměstnance Sev.en Energy (nezahrnuje zaměstnance TOP managementu)

Zdroj: (Sev.en Energy, 2022)

Průměrná doba školení na jednoho zaměstnance za rok ve Skupině ČEZ dosáhla 31,4 hodin. Školení probíhala převážně online a jsou rozdělena do tří základních kategorií – pro manažery, pro týmy a pro jednotlivce. Nad rámec povinných školení nabízí

skupina také školení volitelná. Skupina ČEZ vykázala značný nárůst v čase stráveným na školení oproti roku 2020 (Skupina ČEZ, 2022).

Obrázek 12: Celkový počet hodin školení ve Skupině ČEZ

Počet hodin školení	2019	2020	2021
Celkový počet	623 829	664 615	879 870

Zdroj: (Skupina ČEZ, 2022)

Sustainability report E.ON Group uvádí průměrný počet hodin školení na zaměstnance 14,7 hodin za rok 2021. Jedná se o malý nárůst oproti roku 2020, kdy čas strávený na školení byl 10,3 hodin na zaměstnance za rok. Čas strávený na školení zahrnuje pouze povinná školení v rámci bezpečnosti práce a požární ochrany, kybernetické bezpečnosti a školení odpovídající pracovní pozici. Přístup E.ON ke vzdělávání zaměstnanců je vyjádřen poměrem 70-20-10. Nejvíce se zaměstnanci naučí při samotném výkonu práce, 20 % představují sociální interakce s kolegy a 10% podíl je vzdělávání díky e-learningovým programům (E.ON, 2022) (E.ON, 2021) (E.ON, 2022).

Díky skutečnosti, že vybrané společnosti využily pro tvorbu svých reportů standardy GRI bylo možné provést porovnání z obsahové i strukturální stránky. Každý z reportů obsahuje odkazy na jednotlivé ukazatele GRI, nejvíce jich ve své reportu vykazuje Skupina ČEZ, ve všech oblastech CSR, přesto jejich report není nejobsáhlejší.

Nejobsáhlejší report vydala společnost E.ON Group. Report této společnosti je zaměřený na aktivity v Německu, kde má společnost hlavní sídlo. Skupina E.ON má v energetice České republiky významné postavení. Jako druhý největší dodavatel elektrické energie a provozovatel části distribuční sítě referuje o svých CSR aktivitách pouze na webových stránkách. Publikování samostatného nefinančního reportu s aktivitami v rámci České republiky by E.ON mohl své postavení na trhu vylepšit. E.ON by tak mohl konkurovat Skupině ČEZ, která si na svých zprávách o udržitelnosti jako největší energetické uskupení v ČR zakládá. Díky svým aktivitám, a hlavně jejich zveřejňování tak patří mezi nejodpovědnější společnosti v ČR. Získaná ocenění v této

oblasti to potvrzují. Zpráva Skupiny ČEZ by tak mohla vystupovat jako určitý benchmark pro další společnosti působící v energetickém odvětví. I přesto, že Sev.en Energy je dodavatelem elektrické energie stejně jako ČEZ nebo E.ON má na trhu trochu jiné postavení. Činnost Sev.en je zaměřena na těžbu a výrobu energie z tradiční zdrojů, tj. hnědé uhlí. Aktivity v rámci CSR, hlavně v environmentální oblasti jsou tak mírně rozdílné. Doporučení pro Sev.en Group se týká externího ověření zprávy, které chybí. Energetika je složitý obor a málo kdo se dokáže plně orientovat ve zveřejňovaných informacích a rozhodnout, zda odpovídají realitě. Jak již bylo řečeno, energetika patří dlouhodobě mezi největší znečišťovatele životního prostředí a má tak kontroverzní postavení. Společnosti deklarují své aktivity v rámci CSR, které jsou pak často rozporovány v médiích. Není pochyb o tom, že ověření reportu, či jeho částí třetí stranou zvyšuje jeho důvěryhodnost a mělo by být jeho součástí.

6 Závěr

Téma společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje prostupuje celým světem. V mezinárodním pojetí se mu věnuje například OSN, která v roce 2015 zveřejnila Sustainable Development Goals jenž mají napomoci k řešení mnoha závažných problémů, se kterými se svět potýká. Také Evropská Unie podporuje CSR, primárně stanovením si ambiciózních cílů v environmentální oblasti a v druhé řadě zřízením organizací věnující se konceptu CSR s cílem zajistit celoevropskou propagaci či rozhodnutím o povinném nefinančním reportingu.

I přesto, že ve společnosti existují jisté pochyby o CSR a často je to vnímané pouze jako PR aktivita, nedá se společenské odpovědnosti firem upřít významné postavení. Z provedené analýzy aktivit společenské odpovědnosti firem působící v energetickém průmyslu v České republice a jejich reportování se dá usoudit, že celá koncepce CSR se čím dál více dostává do popředí.

Pravidelné reportování o společenské odpovědnosti firem znamená zveřejňování nejvýznamnějších ekonomických, environmentálních a sociálních dopadů organizace a také její přínos, pozitivní nebo negativní ke splnění cílů udržitelného rozvoje. Díky pravidelnému reportování organizace zlepšují vztahy se svými stakeholdery, zlepšují strategická rozhodnutí, snižují rizika a vytváří si lepší jméno na trhu. Reporty pomáhají také investorům, organizacím občanské společnosti, spotřebitelům, tvůrcům politik a dalším zúčastněným stranám hodnotit nefinanční výkonnost společností a povzbuzuje tak společnosti, aby rozvíjely odpovědný přístup k podnikání.

Údaje ve zprávě o udržitelnosti by měly být uvedeny systematickým způsobem tak, aby bylo možné porovnat minulost a současnost týkající se vybraného cíle a tím měřit progres. V současnosti existuje velké množství norem, standardů a směrnic, které společností reportování usnadňují. Nejrozšířenější jsou standardy vytvořené organizací GRI. Tyto standardy jsou neustále aktualizovány, aby odpovídali současným potřebám.

Literární rešerše se věnuje koncepci CSR a jeho reportování. Diplomová práce podává celkový přehled o tom, co CSR znamená, jeho výhody a nevýhody a jak je ovlivněn legislativou.

Vlastní část práce se věnuje konkrétním aktivitám a jejich reportování u tří vybraných firem podnikající v energetickém odvětví. Byla provedena analýza reportů udržitelnosti a jejich vzájemné porovnání ze strukturální i obsahové stránky. Skupina ČEZ, E.ON Group a Sev.en Energy se nefinančnímu reportování věnují už nějakou dobu což je vidět na zpracování jednotlivých zpráv. Po strukturální stránce si jsou reporty podobné, jelikož všechny byly zpracovány s využitím standardů GRI. Také z obsahové stránky se reporty v určitých tématech shodly. Jednotlivá témata, která se v reportu objevují jsou výsledkem průzkumu materiality mezi jednotlivými skupinami stakeholderů. Společnosti podnikající ve stejném odvětví mají stejné skupiny stakeholderů, a tedy podobné výsledky tohoto průzkumu. Poslední část práce se tedy soustředí na porovnání přístupů a stanovených cílů k tématům, jež byly shodně u všech tří společností identifikovány jako nejpodstatnější.

Nejpalčivějším tématem je klimatická krize, která jde ruku v ruce s dekarbonizací energetiky. Postupně se tak směřuje k většímu využívání obnovitelných či jiných bezemisních zdrojů elektrické energie a společnosti se tomu musí přizpůsobit.

7 Seznam použitých zdrojů

Bibliografie

BLOWFIELD, Mick and Alan MURRAY. 2019. *Corporate social responsibility*. Fourth edition. Oxford: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-879775-3.

BOWEN, Howard R. *Social responsibilities of the businessman*. New York: Harper, 1953. ISBN 978-1-60938-196-7.

CARROLL, Archie B. 2012. *Corporate responsibility: the American experience*. 1st pub. Editor Kenneth E Goodpaster. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-1-107-60525-1.

DRUCKER, Peter Ferdinand. *The Age of Discontinuity: Guidelines to Our Changing Society*. 2nd edition. New Jersey: Transaction Publishers, 1992. ISBN 9781560006183.

FRIEDMAN, A. L. MILES, S. (2009). *Stakeholders. Theory and Practice*. New York: Oxford University Press. 1. vyd (dotisk). ISBN 978-0-19-926987-7.

GRAY, R., OWEN, D. and Maunders, K., 1987. *Corporate social reporting: Accounting and accountability*. Prentice-Hall International.

JONES, David. *Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí*. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-269-7.

KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4480-3.

KULDOVÁ, Lucie. 2010. *Společenská odpovědnost firem: [etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi]*. Kanina: OPS. ISBN 978-80-87269-12-1.

KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3983-0.

LEGNEROVÁ, Kateřina a Marie DOHNALOVÁ. *Společensky odpovědné podnikání*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-055-7.

PAVLÍK, Marek, Martin BĚLČÍK a kol. *Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ním dál*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3157-5.

SEKNIČKA, Pavel. *Etika v podnikání a hodnoty trhu*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5545-8.

ŠOLJAKOVÁ, Libuše a Jana FIBÍROVÁ. *Reporting*. 3. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2759-2.

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0285-3.

ZADRAŽILOVÁ, Dana a kol. *Společenská odpovědnost podniků: transparentnost a etika podnikání*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-192-5.

ZADRAŽILOVÁ, Dana. *Udržitelné podnikání*. V Praze: Oeconomica, 2011. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-245-1833-6.

ŽÁK, Milan, ed. *Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje: (na mikroekonomické a makroekonomické úrovni)*. Praha: Linde nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-86131-82-5.

Internetové zdroje

Business Leaders Forum. Co je CSR. [online]. 2021 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <https://www.csr-online.cz/co-je-csr/>.

CSR Portal. Společenská odpovědnost v Evropské unii. [online]. 2021 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <http://www.csrportal.cz/cz/spolecenska-odpovednost-firem/spolecenska-odpovednost-v-evropske-unii/spolecenska-odpovednost-v-evropske-unii>.

DAHLSRUD, A. (2008), How corporate social responsibility is defined: an analysis of 37 definitions. *Corp. Soc. Responsib. Environ. Mgmt*, 15: 1-13. <https://doi.org/10.1002/csr.132>

ISO. ISO 26000 - Social responsibility [online]. 2017 [cit. 2023-01-17]. Dostupné z: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>

Market Gap Analysis. *Value Forward Business Coaching* [online]. © 2000-2013 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z:

<https://web.archive.org/web/20150402142254/http://www.marketgapanalysis.com/>.

A Brief History of Corporate Social Responsibility (CSR). THOMAS [online]. USA: Thomas Publishing Company, 2019 [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://www.thomasnet.com/insights/history-of-corporate-social-responsibility/>

Enabling a sustainable future: *E.ON 2020 Sustainability Report* [online]. 2021 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: https://www.eon.com/content/dam/eon/eon-com/eon-com-assets/documents/sustainability/en/sustainability-report/2020/EON_2020_Sustainability_Report.pdf

E.ON [online]. [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.eon.cz/domacnosti/>

E.ON. *Sustainability Report 2021* [online]. 2022 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: https://www.eon.com/content/dam/eon/eon-com/eon-com-assets/documents/sustainability/en/sustainability-report/2021/EON_2021_Sustainability_Report.pdf

European Commission: *Corporate Social Responsibility: a new definition, a new agenda for action* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_11_730.

Green Paper: *Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility* [online]. 2001 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0366:FIN:EN:PDF%20>.

Oficiální portál Rady kvality ČR [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.narodniportal.cz/>

Sev.en Energy. Zpráva o udržitelném rozvoji 2019 – Sev.en Energy. [online]. 2020 [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.7.cz/cz/media/ur.html>.

Sev.en Energy. Zpráva o udržitelném rozvoji 2020 – Sev.en Energy. [online]. 2021 [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.7.cz/cz/media/ur.html>.

Sev.en Energy. 2021 Sustainability Report – Sev.en Energy. [online]. 2020 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.7.cz/cz/media/ur.html>.

Skupina ČEZ. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ za rok 2019. [online]. 2020 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/o-cez/odpovedna-firma/energie-pro-budoucnost/zpravy-o-udrzitelnem-rozvoji>.

Skupina ČEZ. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ za rok 2020. [online]. 2021 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/o-cez/odpovedna-firma/energie-pro-budoucnost/zpravy-o-udrzitelnem-rozvoji>.

Skupina ČEZ. Zpráva o udržitelném rozvoji Skupiny ČEZ za rok 2021. [online]. 2022 [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.cez.cz/cs/o-cez/odpovedna-firma/energie-pro-budoucnost/zpravy-o-udrzitelnem-rozvoji>.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami. In: Úřední věstník Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>

The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013 [online]. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://blogmaterialityreporting.files.wordpress.com/2013/12/kpmg-corporate-responsibility-reporting-survey-2013.pdf>

The road ahead: The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2017. *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2017* [online]. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/10/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2017.pdf>

The time has come: The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020 [online]. 2020 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/be/pdf/2020/12/The_Time_Has_Come_KPMG_Survey_of_Sustainability_Reporting_2020.pdf

TOP Zaměstnavatelé. Výsledky ročníku 2021. [online]. 2021 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.topzamestnavatele.cz/>.

ZoÚ. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Dostupné z: <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo/zakony/ucto/>.

8 Přílohy

Příloha 1 Cíle udržitelného rozvoje

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

